

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE WADOWICKIM
NA LATA 2021 -2024**

Spis treści

WSTĘP.....	2
Rozdział I Statystyka dla Polski, województwa małopolskiego	5
Rozdział II Sytuacja osób niepełnosprawnych w Powiecie Wadowickim	6
II.1. Niepełnosprawność w oparciu o dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wadowicach	8
II.2 Działania w obszarze rehabilitacji społecznej.....	15
1. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	15
2. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	17
3. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego 20	
4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych	21
5. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2017-2019.....	23
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych 23	
7. Działalność ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych jako forma aktywizacji i rehabilitacji	26
8. Programy z zakresu rehabilitacji społecznej wspierające osoby niepełnosprawne	30
II.3 Działania w obszarze rehabilitacji zawodowej	32
1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy w Powiecie Wadowickim oraz struktura osób bezrobotnych i poszukujących pracy	32
2. Zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy na pracowników niepełnosprawnych zgłaszane przez pracodawców do PUP w Wadowicach.....	38
3. Dostęp Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach dla osób niepełnosprawnych.....	41
Rozdział III. Analiza SWOT.....	42
Rozdział IV Cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji.....	45
Rozdział V. Finansowanie Programu	51
Rozdział VI. Monitoring i ewaluacja Programu	52
Spis tabel	53

WSTĘP

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych skierowany jest do osób niepełnosprawnych - mieszkańców Powiatu Wadowickiego ich rodzin i opiekunów.

Pojęcie niepełnosprawności definiowane jest wielorako w nauce i w prawie, zarówno pod względem medycznym jaki i pod względem społecznym¹. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby „których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale oraz okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych”, wskazując jednocześnie dalej, że osoby te zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.² Natomiast ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawęża powyższą definicję wskazując, że „niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”³.

Jednocześnie każdy z wyżej wymienionych dokumentów, w związku z pewnymi ograniczeniami osób, wskazuje na szereg praw jakie powinny być powszechnie dostępne, przestrzegane i realizowane, by osobom niepełnosprawnym móc ułatwić codzienne funkcjonowanie i aby zapewnić im pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych wskazuje na prawa tych osób do dostępu do dóbr i usług, dostępu do leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji, edukacji, pomocy psychologicznej, pedagogicznej, specjalistycznej, pracy na otwartym rynku zgodnie z kwalifikacjami, zabezpieczenia społecznego, życia w środowisku bez barier funkcjonalnych, dostępu do urzędów, powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej, pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym czy sportowym. Sejm przyjmując uchwałą Kartę, zobowiązał Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz władze samorządowe do podejmowania działań, które będą ukierunkowane na urzeczywistnienie wyżej wymienionych praw.

Podstawowym aktem prawnym wprowadzającym tematykę związaną z pomocą osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej jest wspomniana wyżej ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Reguluje ona kwestie prawne związane z systemem pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności w zakresie zatrudniania tych osób, orzekania o niepełnosprawności oraz rehabilitacji społecznej. Ustawa reguluje również system instytucji świadczących pomoc społeczną dla osób niepełnosprawnych. Ustawa jest podstawą do szeregu rozporządzeń szczegółowo regulujących problematykę z danej dziedziny pomocy. Można tu w szczególności przywołać Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej, które reguluje zakres zadań powiatu jakie mogą być realizowane ze środków PFRON, w ramach rehabilitacji społecznej, które są skierowane do osób niepełnosprawnych. Ustawa ta daje również podstawę prawną do utworzenia niniejszego dokumentu. Zgodnie z artykułem 35a ustęp 1 punkt 1, powiat opracowuje i realizuje zgodnie z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowe programy działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Na gruncie niniejszego dokumentu, istotnym wydaje się również przybliżenie pojęć „rehabilitacja społeczna” i „rehabilitacja zawodowa”.

¹ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Niepełnosprawność>

² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z 13.08.1997 r. Nr 50, poz. 475 paragraf 1)

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 426 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami, artykuł 2 punkt 10)

Rehabilitacja społeczna, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. to podejmowanie działań mających na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, jest ona realizowana przede wszystkim przez:

1. podtrzymywanie i rozwój zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej
2. podtrzymywanie i rozwój umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
3. likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
4. kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi⁴.

W piśmiennictwie i publikacjach książkowych pojęcie rehabilitacji społecznej jest definiowane jako zespół działań mających na celu umożliwienie osobie z niepełnosprawnością uczestniczenie w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, na poziomie zbliżonym do innych osób. Jest to proces przywracania osobie z niepełnosprawnością zdolności do samodzielnego funkcjonowania i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym⁵. Obie definicje są zbieżne ze sobą.

Natomiast rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.⁶

Oba te pojęcia zawierają się w szerokiej definicji „rehabilitacji osób niepełnosprawnych”, która jest przytoczona w artykule 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. : „rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej”⁷.

Niniejszy powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych będzie odnosił się do rehabilitacji społecznej i zawodowej, natomiast rehabilitacja lecznicza regulowana jest odrębnymi przepisami i dokumentami programowymi.

W niniejszym programie oraz w strategiach krajowych i wojewódzkich występuje również pojęcie niepełnosprawności prawnej i biologicznej. Osoba o niepełnosprawności biologicznej to osoba, która odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiada prawnego orzeczenia o niepełnosprawności.

W dalszej części niniejszego opracowania przedstawiona będzie diagnoza sytuacji społecznej osób niepełnosprawnych w powiecie wadowickim w podziale na poszczególne zagadnienia i problemy. Na podstawie zebranych danych, program przedstawia wnioski co do obecnej sytuacji społecznej, wskazuje cele i kierunki potrzebnej pomocy oraz działań, które winny być podejmowane lub które należy zaplanować w przyszłości aby polepszyć sytuację osób -niepełnosprawnych przy uwzględnieniu ich potrzeb. Ponadto przeprowadzona dalej analiza SWOT identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które w trakcie realizacji programu będą stanowiły zarówno czynniki wzrostu, jak również czynniki ryzyka zagrażające osiągnięciu zakładanych rezultatów.

⁴ Tamże, artykuł 9

⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Rehabilitacja_spoeczna

⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. . o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (Dz.U. z 2020 r., poz. 426 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami) artykuł 8 ustęp 1

⁷ Tamże, artykuł 7, ustęp 1

Niniejszy program realizuje również politykę społeczną zawartą w przepisach prawa międzynarodowego, krajowego, strategicznych programach krajowych oraz szczebla wojewódzkiego i samorządowego wskazanymi poniżej.

Działania przyjmowane w programie zgodne są z:

1. prawem międzynarodowym:

- Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych, ustanowioną przez Sejm RP, omawianą powyżej;
- Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 2006 r., ratyfikowaną przez Polskę 2012r.

2. prawem krajowym:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej;
- Ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym;
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

3. programami krajowymi:

- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego;
- Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2020-2030, która na obecnym etapie poddawana jest uzgodnieniom w poszczególnych resortach ministerstw,

4. programami wojewódzkimi:

- Regionalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Małopolskim na lata 2014-2020;
- Wojewódzkim Programem Dotyczącym Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w Województwie Małopolskim na lata 2014-2020;
- Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości.” Obecnie trwają prace w zakresie nowej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,

5. programami powiatowymi:

- Strategią Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2015-2020 oraz nową Strategią opracowywaną na kolejne lata 2021-2027, gdzie uczestniczono w konsultacjach z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej;
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wadowickim na lata 2017-2024

Rozdział I Statystyka dla Polski, województwa małopolskiego

Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln (dokładnie 4 697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności posiadało w 2011 roku przeszło 3,1 mln osób (dokładnie 3 133,5 tys.). Liczebność zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie (jednocześnie) wynosiła 2 652,0 tys., tylko prawnie –479,5 tys., tylko biologicznie –1 565,6 tys.

Osoby niepełnosprawne biologicznie zostały zdefiniowane jako osoby odczuwające ograniczenia zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku. Rozróżniano 3 stopnie ograniczenia zdolności do wykonywania czynności podstawowych: całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną. We wszystkich tych przypadkach niemożność wykonywania ww. czynności musiała trwać lub przewidywano jej trwanie przez okres co najmniej 6 miesięcy. W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku ogólna liczba osób niepełnosprawnych obniżyła się o 759,7 tys., tj. o 13,9%, zaś liczba osób niepełnosprawnych prawnie zmniejszyła się o 1 316,6 tys., tj. o 29,6%. Natomiast liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie zwiększyła się o 559,0 tys., tj. o 55,5%.

Ponadto należy zaznaczyć, że według danych pochodzących z Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, aktualnie liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem (o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg uprawnień) lub wyrokiem sądu, dla kraju wynosi ponad 4 mln osób (stan na IV kw.2019)⁸.

Odnosząc się natomiast do województwa Małopolskiego - w 2018r. województwo zamieszkiwało 784,8 tys. osób powyżej 60. roku życia, w większości kobiety(58%). Co trzecia osoba w wieku 65+ miała trudności z wykonaniem codziennych czynności związanych z samoobsługą, a wśród osób najstarszych (80 lat i więcej) problemy z samoobsługą deklarowało już niemal 6 osób na 10. Pogarszająca się wraz z wiekiem kondycja zdrowotna skutkuje wyższym udziałem osób z niepełnosprawnościami wśród starszych grup wiekowych niż w ogóle ludności. Co piąty Małopolanin w wieku 50-69 lat oraz prawie co drugi w wieku 70+ to osoby z niepełnosprawnością. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. (najnowsze dane z tego zakresu), w Małopolsce mieszkało 394,3 tys. osób niepełnosprawnych (prawnie i biologicznie). Powiatami o najwyższym odsetku osób z niepełnosprawnościami w ludności ogółem były: Tarnów (14,8%), Kraków (14,2%) i powiat olkuski (14,0%); najniższy odsetek odnotowano w powiatach: tatrzańskim (8,5%) i nowotarskim (8,6%). Z badania potrzeb osób z niepełnosprawnościami wynika, że na niską wartość wskaźnika jakości życia tych osób najbardziej negatywny wpływ ma niska aktywność edukacyjna i zawodowa –tylko 9% osób z niepełnosprawnością posiada wykształcenie wyższe i aż 81% jest biernych zawodowo. Obecnie opiekę nad osobami niesamodzielnymi sprawuje głównie rodzina. Nawet co piąty Małopolanin (a co trzeci między 45 a 59 rokiem życia) opiekuje się osobą starszą⁹.

⁸ Uzasadnienie do projektu Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2020-2030, autor: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

⁹ Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” - Projekt do konsultacji społecznych, Załącznik Nr 1 do uchwały nr 1612/19 zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 29 sierpnia 2019 r.

Rozdział II Sytuacja osób niepełnosprawnych w Powiecie Wadowickim

Opierając się na danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, na terenie Powiatu Wadowickiego zanotowano wówczas 15645 osób niepełnosprawnych. W grupie tej 10006 osoby sklasyfikowane zostały jako prawnie niepełnosprawne, co stanowiło przeszło 64% przypadków. Pozostałą grupę liczącą 5639 stanowiły osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. W grupie osób prawnie niepełnosprawnych 28% stanowiły osoby klasyfikowane jako osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 35% - z umiarkowanym i 29% - lekkim stopniem. Pozostałą część stanowiły osoby o nieustalonym stopniu niepełnosprawności - 4% oraz osoby niepełnosprawne w wieku 0-15 lat z orzeczeniem o niepełnosprawności – 4%.

Natomiast wśród osób niepełnosprawnych tylko biologicznie, szacowano liczbę odczuwających ograniczenie sprawności całkowite na 6%, umiarkowane – 70% oraz poważne ograniczenie sprawności na 24%.

W ogólnej grupie osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Wadowickiego w 2011 roku szacowano, że 49,7% stanowili mężczyźni oraz 50,3% kobiety. Biorąc pod uwagę grupę osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym ich liczba szacowana była wówczas na 7624, co odpowiadało 49% wszystkich osób niepełnosprawnych.

W dalszych częściach programu prezentowane będą dane liczbowe przedstawiające statystykę w różnych ujęciach obrazując istniejący problem z zakresu niepełnosprawności. Dlatego też istotnym będzie pokazanie także tabeli obrazującej ogólną liczbę ludności zamieszkującej na terenie Powiatu z uwzględnieniem poszczególnych gmin.

TABELA 1 LUDNOŚĆ ZAMIESZKUJĄCA NA TERENIE POWIATU WADOWICKIEGO W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE GMINY

powiat / gmina	Rok					
	2017		2018		2019	
	liczba	udział	Liczba	udział	liczba	Udział
Powiat wadowicki	159 938	100,0%	160 130	100,0%	160 006	100,0%
Andrychów	43 834	27,4%	43 654	27,3%	43 477	27,2%
Brzeźnica	10 285	6,4%	10 345	6,5%	10 426	6,5%
Kalwaria Zebrzydowska	20 052	12,5%	20 045	12,5%	20 012	12,5%
Lanckorona	6 208	3,9%	6 235	3,9%	6 245	3,9%
Mucharz	4 086	2,6%	4 122	2,6%	4 122	2,6%
Spytkowice	10 304	6,4%	10 379	6,5%	10 365	6,5%
Stryszów	6 863	4,3%	6 856	4,3%	6 865	4,3%
Tomice	8 085	5,1%	8 171	5,1%	8 174	5,1%
Wadowice	37 933	23,7%	37 934	23,7%	37 888	23,7%
Wieprz	12 288	7,7%	12 389	7,7%	12 432	7,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniżej natomiast zobrazowana jest ilość osób w wieku 65 + w stosunku do ogółu mieszkańców naszego Powiatu.

TABELA 2 ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW 65+ W STOSUNKU DO OGÓŁU MIESZKAŃCÓW POWIATU WADOWICKIEGO W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE GMINY

powiat / gmina	Funkcjonalne grupy wieku	Rok					
		2017		2018		2019	
		liczba	Udział	Liczba	udział	liczba	Udział
Powiat wadowicki	Ogółem	159 938	100,0%	160 130	100,0%	160 006	100,0%
	65 i więcej	23 951	15,0%	24 591	15,4%	25 299	15,8%
Andrychów	Ogółem	43 834	100,0%	43 654	100,0%	43 477	100,0%
	65 i więcej	6 948	15,9%	7 121	16,3%	7 312	16,8%
Brzeźnica	Ogółem	10 285	100,0%	10 345	100,0%	10 426	100,0%
	65 i więcej	1 436	14,0%	1 473	14,2%	1 503	14,4%
Kalwaria Zebrzydowska	Ogółem	20 052	100,0%	20 045	100,0%	20 012	100,0%
	65 i więcej	2 925	14,6%	3 044	15,2%	3 130	15,6%
Lanckorona	Ogółem	6 208	100,0%	6 235	100,0%	6 245	100,0%
	65 i więcej	799	12,9%	825	13,2%	863	13,8%
Mucharz	Ogółem	4 086	100,0%	4 122	100,0%	4 122	100,0%
	65 i więcej	575	14,1%	593	14,4%	608	14,8%
Spytkowice	Ogółem	10 304	100,0%	10 379	100,0%	10 365	100,0%
	65 i więcej	1 420	13,8%	1 418	13,7%	1 441	13,9%
Stryków	Ogółem	6 863	100,0%	6 856	100,0%	6 865	100,0%
	65 i więcej	939	13,7%	955	13,9%	976	14,2%
Tomice	Ogółem	8 085	100,0%	8 171	100,0%	8 174	100,0%
	65 i więcej	1 009	12,5%	1 039	12,7%	1 084	13,3%
Wadowice	Ogółem	37 933	100,0%	37 934	100,0%	37 888	100,0%
	65 i więcej	6 254	16,5%	6 446	17,0%	6 665	17,6%
Wieprz	Ogółem	12 288	100,0%	12 389	100,0%	12 432	100,0%
	65 i więcej	1 646	13,4%	1 677	13,5%	1 717	13,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak można zauważyć problem starzejącego się społeczeństwa istnieje w każdej z Gmin. Osoby w ww. wieku stanowią ponad 15 % ogółu społeczeństwa zamieszkującego nasz Powiat.

Z kolei poniżej przedstawiono zarówno liczbowo jak i procentowo wzrost ilości osób w Powiecie Wadowickim w wieku 65+ w stosunku do poszczególnych lat.

TABELA 3 STRUKTURA PRZYROSTU OSÓB STARSZYCH ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU WADOWICKIEGO W LATACH 2018 I 2019 W STOSUNKU DO 2017

powiat / gmina	Funkcjonalne grupy wieku	Rok				
		2017	2018		2019	
		liczba	liczba	zmiana [2017 = 100]	liczba	zmiana [2017 = 100]
Powiat wadowicki	65 lat i więcej	23 951	24 591	2,7%	25 299	5,6%
Andrychów		6 948	7 121	2,5%	7 312	5,2%
Brzeźnica		1 436	1 473	2,6%	1 503	4,7%
Kalwaria Zebrzydowska		2 925	3 044	4,1%	3 130	7,0%
Lanckorona		799	825	3,3%	863	8,0%
Mucharz		575	593	3,1%	608	5,7%
Spytkowice		1 420	1 418	-0,1%	1 441	1,5%
Stryków		939	955	1,7%	976	3,9%
Tomice		1 009	1 039	3,0%	1 084	7,4%
Wadowice		6 254	6 446	3,1%	6 665	6,6%
Wieprz		1 646	1 677	1,9%	1 717	4,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W całym Powiecie Wadowickim zauważalny jest przyrost osób starszych w wieku 65 i więcej. W 2019 roku o 5,6 % w stosunku do 2017 roku wzrosła ilość osób starszych, zamieszkujących na terenie Powiatu.

II.1. Niepełnosprawność w oparciu o dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wadowicach

Podstawą do ustalenia sytuacji prawnej osoby niepełnosprawnej jest orzeczenie o niepełnosprawności. Zagadnienia związane z orzekaniem o niepełnosprawności reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa ta określa trzy rodzaje niepełnosprawności: lekki, umiarkowany i znaczny oraz zawiera dyrektywy wskazujące, w jaki sposób należy poszczególne stopnie ustalać. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.¹⁰ Tak ustalane stopnie niepełnosprawności odnoszą się tylko do osób od 16 -tego roku

¹⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r., o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (Dz.U. z 2020 r., poz. 426 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami), artykuł 4 ustęp 1,2,3

życia. Natomiast osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.¹¹

Zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności w Powiecie Wadowickim, realizowane są przez powołany przez Starostę Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Zespół ten działa w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach od 2000r.

TABELA 4 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019

Lp.	Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych w latach		
		2017	2018	2019
1.	Znaczny	452	473	562
2.	Umiarkowany	874	893	941
3.	Lekki	486	429	416
4.	Dzieci do 16-go roku życia	364	365	307
RAZEM		2176	2160	2226

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZO

W wydawanych orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności, w przypadku osób powyżej 16 roku życia, ustalane są również wskazania dotyczące m.in.:

- odpowiedniego zatrudnienia, uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej, przez co rozumie się rehabilitację w warsztacie terapii zajęciowej - bierze się pod uwagę, czy upośledzenie organizmu uniemożliwia podjęcie zatrudnienia, z tym że w przypadku osób upośledzonych umysłowo i psychicznie chorych przyjmuje się, że taki stan odpowiada orzeczeniu o co najmniej umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110 i 284), tj. do wydania karty parkingowej, przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu), 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S (choroby układu oddechowego i krążenia).

Zaznaczyć należy, że każde orzeczenie ze znacznym stopniem niepełnosprawności zawierało wskazanie konieczności stałej lub długotrwałej opieki nad osobą niepełnosprawną w związku z jej ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

W każdym z badanych lat, najwięcej osób posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, przy czym łączna ilość osób niepełnosprawnych w każdym roku była na bardzo zbliżonym poziomie. Zaznaczyć należy, że corocznie wydawane orzeczenia nie dotyczą zupełnie nowych osób, gdyż orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności wydawane są

¹¹ Tamże, artykuł 4a, ustęp 1

na określony czas lub na stałe, wobec czego we wskazanej statystyce mogą być sytuacje gdzie wydane są ponowne orzeczenia na skutek upływu ważności poprzedniego orzeczenia.

W każdym orzeczeniu, oprócz ustalonego stopnia niepełnosprawności, wskazań, a także okresu na jaki jest wydawane, ustalane są również przyczyny niepełnosprawności, tak zwane symbole niepełnosprawności, przy czym w jednym orzeczeniu dla danej osoby mogą być wskazane maksymalnie trzy przyczyny (symbole) niepełnosprawności. Wobec czego dane statystyczne co do przyczyn niepełnosprawności nie będą taką samą liczbą co liczba osób niepełnosprawnych. Liczbę osób niepełnosprawnych z podziałem na przyczyny niepełnosprawności obrazuje tabela 5 zamieszczona na kolejnej stronie.

TABELA 5 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG PRZYCZYŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019. ŹRÓDŁO : OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH PZO

Symbol -przyczyna niepełnosprawności	2017 rok					2018 rok					2019 rok				
	Stopień niepełnosprawności			Dzieci do 16 lat	razem	Stopień niepełnosprawności			Dzieci do 16 lat	Razem	Stopień niepełnosprawności			Dzieci do 16 lat	Razem
	Znaczny	Umiarkowany	Lekki			Znaczny	Umiarkowany	lekki			Znaczny	Umiarkowany	lekki		
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	3	3	0	40	46	4	2	0	33	39	4	8	0	38	50
11-I inne	28	106	27	49	210	28	109	23	54	214	34	84	21	44	183
10-N choroby neurologiczne	131	102	31	76	340	136	103	34	91	364	191	132	18	88	429
09-M choroby układu moczowo-płciowego	48	56	8	10	122	44	79	7	12	142	44	82	11	11	148
08- T choroby układu pokarmowego	36	33	14	7	90	40	62	8	8	118	31	53	9	9	102
07-S choroby układów oddechowego i krążenia	113	200	91	72	476	130	179	61	79	449	153	200	61	34	448
06-E epilepsja	8	22	15	30	75	5	22	10	18	55	8	39	8	12	67
05 -R upośledzenie narządu ruchu	82	320	235	37	674	97	334	221	32	684	127	357	238	49	771
04-O choroby narządu wzroku	12	10	9	8	39	10	10	11	8	39	9	7	3	8	27
03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	20	17	45	52	134	11	12	38	59	120	16	27	43	52	138
02-P choroby psychiczne	63	156	65	22	306	72	121	59	22	274	78	134	51	15	278
01-U upośledzenie umysłowe	15	14	0	11	40	12	9	0	11	32	19	8	0	12	39
RAZEM					2552	RAZEM				2530	RAZEM				2680

Kolorem zielonym oznaczono liczbę osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, z uwagi na to że w orzeczeniach tych nie ma wskazywanego stopnia niepełnosprawności tylko jest wskazywana przyczyna niepełnosprawności.

Jak już wcześniej wspomniano, porównując tabelę 5, łączna ilość wskazanych przyczyn niepełnosprawności w danym roku nie jest tożsama z liczbą osób niepełnosprawnych w danym roku, gdyż np. u jednej osoby może wystąpić kilka głównych przyczyn niepełnosprawności, tzw. niepełnosprawność sprzężona.

Analizując przyczyny niepełnosprawności z tabeli 5, można łatwo zauważyć, że pewne schorzenia występują znacznie częściej.

TABELA 6 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG PRZYCZYŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019 WEDŁUG NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCEGO SCHORZENIA (W UKŁADZIE TABELARYCZNYM W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI SUGEROWANO SIĘ 2019 ROKIEM)

Lp.	Symbol -przyczyna niepełnosprawności	Liczba orzeczonych symboli niepełnosprawności w latach		
		2017	2018	2019
1.	05 -R upośledzenie narządu ruchu	674	684	771
2.	07-S choroby układów oddechowego i krążenia	476	449	448
3.	10-N choroby neurologiczne	340	364	429
4.	02-P choroby psychiczne	306	274	278
5.	11-I inne	210	214	183
6.	09-M choroby układu moczowo-płciowego	122	142	148
7.	03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	134	120	138
8.	08- T choroby układu pokarmowego	90	118	102
9.	06-E epilepsja	75	55	67
10.	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	46	39	50
11.	01-U upośledzenie umysłowe	40	32	39
12.	04-O choroby narządu wzroku	39	39	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZO

Najczęstszą przyczyną wydania orzeczenia o niepełnosprawności są występujące u osób chorych dysfunkcje narządu ruchu, w dalszej kolejności choroby układu oddechowego i krążenia, choroby neurologiczne, potem choroby psychiczne. Natomiast w grupie dzieci do 16 roku życia najczęstszą przyczyną wydania orzeczenia są choroby neurologiczne, potem zaburzenia mowy i choroby słuchu. Bardzo podobna diagnoza była postawiona również na podstawie danych za lata wcześniejsze tj. 2010-2013, które były podstawą analizy do Programu obowiązującego do 2020 roku. Dokonanie takiej analizy jest istotne z uwagi na wskazanie kierunków niezbędnej pomocy dzieciom i dorosłym osobom niepełnosprawnym, a także ich opiekunom.

Istotnym elementem diagnozy dla ustalenia kierunków pomocy osobom niepełnosprawnym jest określenie jaki cel we wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności wskazywali wnioskodawcy. Dane takie obrazuje tabela 7.

TABELA 7 STRUKTURA WNIOSKÓW O USTALENIE STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI Z UWAGI NA CEL W PRZYPADKU WNIOSKÓW SKŁADANYCH PRZEZ OSOBY POWYŻEJ 16-TEGO ROKU ŻYCIA W LATACH 2017-2019

Lp.	Cel wskazany przez wnioskodawcę we wniosku	ROK		
		2017	2018	2019
1.	Odpowiednie zatrudnienie	674	752	671
2.	Szkolenie	2	9	1
3.	Uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej	9	23	20
4.	Zaopatr. w śr. pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	136	207	161
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia	272	266	261
6.	Zasilek pielęgnacyjny	404	369	445
7.	Korzystanie z karty parkingowej	168	237	252
8.	Inne	258	257	303
RAZEM		1923	2120	2114

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PZO

Największą liczbę wnioskodawców stanowiły osoby, które jako cel złożenia wniosku wskazywały potrzebę odpowiedniego zatrudnienia na rynku pracy.

TABELA 8 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWYŻEJ 16-TEGO ROKU ŻYCIA WEDŁUG PODZIAŁU NA PŁEĆ, OBSZAR I WIEK W LATACH 2017-2019

Osoby niepełnosprawne ogółem -osoby dorosłe (znaczny, umiarkowany, lekki)				
ROK		2017	2018	2019
OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE		1 812	1795	1919
w tym:				
PŁEĆ				
1.	Kobieta	913	913	977
2.	Mężczyzna	899	882	942
OBSZAR				
3.	Miasto	607	610	650
4.	Wieś	1205	1185	1269
WIEK				
5.	16-25	171	156	145
6.	26-40	202	217	192
7.	41-59	735	713	679
8.	60 lat i więcej	704	709	903

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PZO

Ogólna ilość osób niepełnosprawnych po 16 -tym roku życia w 2019 roku wzrosła o blisko 6% w stosunku do 2017 r., z tego prawie 51 % stanowią kobiety. Z przedstawionych danych wynika, że problem niepełnosprawności znacznie częściej występuje na obszarach wiejskich, niż w mieście, 66% ogółu osób niepełnosprawnych zamieszkuje obszary wiejskie. Kolejnym istotnym kryterium postawionej diagnozy jest wiek osób, znaczną grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku 41-59 , tj.35 %, natomiast największą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby starsze

po 60 roku życia, co stanowi 47 % ogółu osób chorych. Podobna sytuacja, będzie występowała w sytuacji udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym w postaci dofinansowań ze środków PFRON, gdzie największą grupę osób wnioskujących o udzielenie pomocy stanowią osoby starsze. Analiza w tym zakresie będzie przedstawiona w dalszej części programu.

TABELA 9 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO 16 -TEGO ROKU ŻYCIA WEDŁUG PODZIAŁU NA PŁEĆ, OBSZAR I WIEK W LATACH 2017-2019

Osoby niepełnosprawne do 16- tego roku życia - ogółem				
ROK		2017	2018	2019
RAZEM ORZECZEŃ		364	365	307
w tym:				
PŁEĆ				
1.	Dziewczynka	125	139	119
2.	Chłopiec	239	226	188
OBSZAR				
3.	Miasto	122	92	85
4.	Wieś	242	273	222
WIEK				
5.	0-3	96	108	80
6.	4-7	108	116	106
7.	8-16	160	141	121

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZO

W przypadku dzieci do lat 16, większą grupę stanowią chłopcy, jednakże podobnie jak przy osobach dorosłych więcej osób niepełnosprawnych pochodzi z terenów wiejskich, również w poszczególnych latach najwięcej orzekanych dzieci jest w przedziale wiekowym od 8 do 16 lat.

II.2 Działania w obszarze rehabilitacji społecznej

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

Barierzy architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się, są jednymi z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym kontaktowanie się z otoczeniem. Często eliminują możliwość podjęcia zatrudnienia, a niekiedy nawet samodzielnego wyjścia z domu osoby niepełnosprawnej. Usunięcie istniejących przeszkód oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w otoczeniu pozwala na podjęcie różnych ról społecznych i zapewnia możliwość wykorzystania wolnego czasu.

O dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym zamieszkują. Natomiast o dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności. Realizacja powyższego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym

stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem¹².

TABELA 10 ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH O DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ W LATACH 2017-2019

Dofinansowanie w zakresie		Zrealizowane wnioski w podziale na lata		
		2017	2018	2019
1.	Likwidacji barier architektonicznych	32	30	26
2.	Likwidacji barier technicznych	75	81	81
3.	Likwidacji barier w komunikowaniu się	32	27	14
Razem:		139	138	121

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

W poszczególnych latach największa ilość wniosków realizowana jest w zakresie likwidacji barier technicznych. Na podobnym poziomie utrzymują się wnioski w zakresie likwidacji barier architektonicznych.

TABELA 11 LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W PODZIALE NA OBSZAR ZAMIESZKANIA W LATACH 2017-2019

Obszar		Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych wg obszaru zamieszkania, w podziale na lata			
		2017	2018	2019	Razem
1.	Miasto	48	43	34	125
2.	Wieś	91	95	87	273
Razem:		139	138	121	398

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Podobnie jak w przypadku orzecznictwa, najwięcej wniosków osób niepełnosprawnych składają osoby zamieszkujące tereny wiejskie. Łącznie w latach 2017-2019 zrealizowano 398 wniosków w ramach likwidacji wszystkich barier.

¹² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Dziennik Ustaw z 2015 roku, pozycja 926 z późniejszymi zmianami, paragraf 6 punkt 1 i 2

TABELA 12 LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W PODZIALE NA OSOBY DOROSŁE I DZIECI

Osoby		Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na osoby dorosłe i dzieci w latach			
		2017	2018	2019	Razem
1.	Dorośli	126	127	114	367
2.	Dzieci	13	11	7	31
Razem:		139	138	121	398

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Największą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby dorosłe. Dla lepszego zobrazowania tej grupy osób, istotnym wydaje się przedstawienie przedziału wiekowego osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie w ramach wyżej wymienionych barier.

TABELA 13 LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W PODZIALE NA WIEK OSÓB DOROSŁYCH (DANE ZA 2019 ROK)

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na wiek osób dorosłych (dane za 2019 rok)					
Osoby dorosłe razem	od 18 do 30 roku życia	od 31 do 50 roku życia	od 51 do 65 roku życia	od 66 do 70 roku życia	powyżej 70 roku życia
114	9	7	12	8	78

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Największą grupę osób wymagających pomocy stanowią osoby starsze powyżej 70 roku życia. Problem niepełnosprawności osób starszych wzrasta, co wiąże się ze zjawiskiem „starzenia się społeczeństwa”. Dla tej grupy osób najczęściej realizowane były zadania związane z likwidacją barier architektonicznych w postaci dostosowania pomieszczenia łazienki do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także z likwidacją barier technicznych poprzez dofinansowanie do zakupu łóżek rehabilitacyjnych, uchwytów, podnośników transportowo-kąpielowych, podnośników wannowych, nakładek podwyższających, foteli toaletowych, schodolazów czy krzeseł schodowych. Dofinansowanie w tym zakresie stało się znaczącą pomocą dla opiekunów i rodzin sprawujących opiekę i pozwoliło tym osobom na pozostanie w środowisku rodzinnym.

2. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych

Dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych jest jednym z zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, gdzie składana jest największa ilość wniosków przez osoby niepełnosprawne. Przedmioty ortopedyczne to sprzęty niezbędne osobom niepełnosprawnym w przypadku trwałej niepełnosprawności w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Zaliczamy do nich między innymi: protezy kończyn dolnych i górnych oraz ich dodatkowe wyposażenie, aparaty ortopedyczne i ortezy, gorsety i kołnierze ortopedyczne, obuwie ortopedyczne, wózki inwalidzkie, balkony, pionizatory. Natomiast środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym. Są to między innymi

pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe i wkładki uszne, pieluchomajtki, cewniki, materace i poduszki przeciwodleżynowe, protezy piersi.

TABELA 14 ZAOPATRZENIE W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE W LATACH 2017 – 2019 WG NAJCZĘŚCIEJ WNIOSKOWANYCH SPRZĘTÓW

SPRZĘT ORTOPEDYCZNY:		Zaopatrzenie w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne wg najczęściej wnioskowanych sprzętów w latach		
		2017	2018	2019
		ilość	ilość	ilość
1.	Protezy kończyn dolnych + wyposażenie	23	20	17
2.	Aparaty ortopedyczne i ortezy	17	22	25
3.	Obuwie ortopedyczne	25	15	16
4.	Balkoniki i podpórki do chodzenia	12	7	16
5.	Wózki inwalidzkie	22	37	24
6.	Poduszki i materace przeciwodleżynowe	18	33	26
7.	Szklą korekcyjne	15	18	15
8.	Aparaty słuchowe + wkładki uszne	197	156	158
9.	Cewniki	15	9	18
10.	Pieluchomajtki	495	565	1037
11.	Proteza powietrzna	11	15	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Najczęściej dofinansowane są takie przedmioty jak pieluchomajtki, wózki inwalidzkie, materace przeciwodleżynowe, protezy, aparaty słuchowe, balkoniki i podpórki, aparaty ortopedyczne i ortezy, obuwie ortopedyczne.

Na podstawie danych tej grupy osób oraz wnioskowanych przedmiotów, można zaobserwować tendencje wzrostu liczby osób niepełnosprawnych, które wymagają pielęgnacji w warunkach domowych, co wiąże się również z zadaniem poprzednim, czyli zwiększeniem realizacji dofinansowań do likwidacji barier technicznych i architektonicznych, w tym dofinansowaniem do zakupu łóżek rehabilitacyjnych czy dostosowania pomieszczenia łazienki do potrzeb osoby niepełnosprawnej, by zapewnić podstawowe potrzeby opieki i higieny. W tym przypadku bardzo często są to osoby niesamodzielne i wymagają pomocy osób drugich w podstawowych sprawach życia codziennego, dlatego też dofinansowanie do takich przedmiotów ułatwia opiekę nad osobą chorą. Jednocześnie zgodnie z Ustawą „Za Życiem”, wprowadzającą zmiany również w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych – osoby niepełnosprawne, posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – przysługuje prawo do wyrobów medycznych, bez uwzględnienia okresów użytkowania i bez limitu ilościowego. O ilości zaopatrzenia w te przedmioty (np. pieluchomajtki, wózki inwalidzkie) decyduje lekarz uprawniony do wystawienia zlecenia. Wobec czego wzrosły kwoty dofinansowania oraz częstotliwość wypłacania dofinansowania dla takich osób.

TABELA 15 ZAOPATRZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE – ILOŚĆ ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW W LATACH 2017-2019

Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość złożonych wniosków w latach		
2017	2018	2019
938	1063	1675

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

TABELA 16 ZAOPATRZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W LATACH 2017-2019

Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w latach		
2017	2018	2019
877	929	1407

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Najwięcej wniosków składanych i realizowanych jest w tym zadaniu.

Niemożliwość realizacji wniosków w 100 % spowodowany jest brakiem środków finansowych w danym roku budżetowym. Można zauważyć w każdym roku wzrost zarówno składanych jak i realizowanych wniosków, jednakże coroczne potrzeby rosną, niewystarczające są środki finansowe zabezpieczające to zadanie. Również w tym zadaniu możemy dokonać podziału na pewne grupy osób potrzebujących pomocy z uwagi na osoby dorosłe i dzieci, z uwagi na wiek osób dorosłych, czy też zamieszkiwany obszar.

TABELA 17 ZAOPATRZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W LATACH 2017-2019 W PODZIALE NA OBSZAR ZAMIESZKIWANIA WNIOSKODAWCY

Obszar		Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na obszar zamieszkiwania w latach:			
		2017	2018	2019	Razem
1.	Miasto	286	289	408	983
2.	Wieś	591	640	999	2230
Razem:		877	929	1407	3213

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Podobnie jak w innych zadaniach, największą grupę osób potrzebujących stanowią osoby zamieszkujące na terenach wiejskich. Stanowią oni blisko 69 % ogółu wyżej wymienionych osób.

TABELA 18 ZAOPATRZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W LATACH 2017-2019 W PODZIALE NA OSOBY DOROSŁE I DZIECI

Osoby		Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na osoby dorosłe i dzieci w latach:			
		2017	2018	2019	Razem
1.	Dorosłe	784	824	1282	2890
2.	Dzieci	93	105	125	323
Razem:		877	929	1407	3213

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

W każdym z analizowanych lat, największą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby dorosłe. Stanowią oni blisko 87 % wyżej wymienionych osób. Dlatego też kolejna tabela będzie analizowała problem niepełnosprawności w przedziałach wiekowych osób dorosłych.

TABELA 19 ZAOPATRZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODKI POMOCNICZE I PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE – ILOŚĆ WNIOSKÓW ZREALIZOWANYCH W PODZIALE NA WIEK OSÓB DOROSŁYCH (DANE ZA 2019 ROK)

Osoby dorosłe razem	od 18 do 30 roku życia	od 31 do 50 roku życia	od 51 do 65 roku życia	od 66 do 70 roku życia	powyżej 70 roku życia
1282	103	150	122	97	870

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Osoby powyżej 70 roku życia stanowią 68 % ogółu osób wnioskujących w tym zadaniu i stanowią one największą grupę osób potrzebujących. Potwierdza to wniosek wcześniej wysunięty, że po pierwsze mamy problem starzejącego się społeczeństwa oraz że znaczna część osób niepełnosprawnych potrzebuje opieki w warunkach domowych.

3. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego

O dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu. O dofinansowanie mogą ubiegać się również jeden raz w roku – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem¹³.

¹³ Tamże, paragraf 5, ustęp 1

TABELA 20 DOFINANSOWANIE DO ZAKUPU SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO - LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW I LICZBA ZREALIZOWANYCH WNIOSKÓW W LATACH 2017-2019

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego liczba wniosków w latach					
2017		2018		2019	
złożone	zrealizowane	złożone	zrealizowane	złożone	zrealizowane
53	37	39	37	27	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Najczęściej dofinansowane są takie sprzęty jak bieżnia, rowerek rehabilitacyjny, rotor, orbitrek.

TABELA 21 DOFINANSOWANIE DO ZAKUPU SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO - LICZBA ZREALIZOWANYCH WNIOSKÓW W LATACH 2017-2019 W PODZIALE NA OSOBY DOROSŁE I DZIECI ORAZ NA OBSZAR ZAMIESZKIWANIA

	Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego liczba wniosków zrealizowanych w latach		
	2017	2018	2019
Osoby razem	37	37	22
Dorośli	34	28	16
Dzieci	3	9	6
Obszar			
Miasto	10	8	4
Wieś	27	29	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Najczęściej w tym zakresie o dofinansowanie ubiegają się osoby dorosłe, zamieszkujące obszary wiejskie.

4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych

Warunkiem uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest posiadanie ważnego orzeczenia o niepełnosprawności. Turnusy rehabilitacyjne organizowane są dla osób niepełnosprawnych o zbliżonych potrzebach wynikających w szczególności z ich wieku lub rodzaju niepełnosprawności albo rodzaju schorzeń lub dysfunkcji. Skierowania na turnusy wydawane są przez lekarza prowadzącego. W przypadku osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz osobie w wieku do 16 lat, może zostać przyznane dofinansowanie do turnusu wraz z opiekunem. Takiego wskazania dokonuje lekarz prowadzący w skierowaniu na turnus.

TABELA 22 DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA W TURNUSIE REHABILITACYJNYM – WNIOSKI ZŁOŻONE OGÓŁEM W LATACH 2017-2019

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – wnioski złożone ogółem w latach			
WNIOSKI ZŁOŻONE	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	ilość	ilość	ilość
Osoby niepełnosprawne – znaczny stopień – bez opiekunów	16	4	7
Osoby niepełnosprawne – znaczny stopień z opiekunami	51	46	46

Osoby niepełnosprawne znaczny stopień - razem	67	50	52
Osoby niepełnosprawne –umiarkowany stopień - bez opiekunów	40	28	32
Osoby niepełnosprawne –umiarkowany stopień z opiekunami	8	5	7
Osoby niepełnosprawne – umiarkowany stopień – razem	48	33	39
Osoby niepełnosprawne – lekki stopień	5	7	11
Razem:	120	90	110

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Corocznie składana jest duża ilość wniosków o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, natomiast z uwagi na niewystarczające środki PFRON w turnusach najczęściej uczestniczyły dzieci i osoby niepełnosprawne mające znaczny stopień niepełnosprawności wraz z opiekunami. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, przy rozpatrywaniu wniosku o dofinansowanie bierze się pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności wnioskodawcy oraz wpływ niepełnosprawności na możliwość realizacji przez wnioskodawcę kontaktów społecznych w codziennym funkcjonowaniu, a także uwzględnia się na korzyść wnioskodawcy fakt niekorzystania z dofinansowania w roku poprzednim. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenia o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności¹⁴.

TABELA 23 DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA W TURNUSIE REHABILITACYJNYM – WNIOSKI ZREALIZOWANE W LATACH 2017-2019

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – wnioski zrealizowane w latach			
WNIOSKI ZREALIZOWANE	2017 r.	2018 r.	2019 r
	Ilość	Ilość	Ilość
Osoby niepełnosprawne – znaczny stopień – bez opiekunów	0	0	2
Osoby niepełnosprawne – znaczny stopień z opiekunami	0	0	16
Osoby niepełnosprawne znaczny stopień - razem	0	0	18
Osoby niepełnosprawne – umiarkowany stopień - bez opiekunów	0	0	0
Osoby niepełnosprawne – umiarkowany stopień z opiekunami	0	0	0
Osoby niepełnosprawne – umiarkowany stopień – razem	0	0	0
Osoby niepełnosprawne – lekki stopień	0	0	0
Razem:	0	0	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Dziennik Ustaw z 2007 roku, numer 230, pozycja 1694 z późniejszymi zmianami, paragraf 5 ustęp 11 i12

Z uwagi na niewystarczające środki finansowe oraz znaczne potrzeby osób niepełnosprawnych w wyżej wymienionych zadaniach w latach 2017 i 2018 r. nie realizowano zadania związanego z dofinansowaniem do turnusów rehabilitacyjnych. Wartość wszystkich wniosków złożonych w 2017 r. wynosiła 194 565,00 zł, natomiast w 2018 r. – 161 966,00 zł.

5. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie dofinansowania zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2017-2019.

Ze środków PFRON może być dofinansowany sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie tych zadań mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania. Wnioskodawcy muszą udokumentować również posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na pozostałą część zadania. Corocznie znaczna ilość osób zrzeszona w ramach danej organizacji korzysta z tej formy rehabilitacji społecznej.

TABELA 24 DOFINANSOWANIE DO ZADAŃ Z ZAKRESU SPORTU KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI W LATACH 2017-2019

	2017r.	2018r.	2019r.
	Ilość	Ilość	Ilość
Zawarte umowy w wyniku złożonych wniosków	4	5	4
Osoby niepełnosprawne i opiekunowie objęci działaniami w ramach zadania	142	336	136

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Działaniami z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki objęta jest znaczna ilość osób niepełnosprawnych.

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych

Organizacje pozarządowe to olbrzymi kapitał społeczny osób w nich działających. Często dzięki współpracy z organizacjami pozarządowym system pomocy jest bardziej kompleksowy, otwierający się na nowe formy i zakresy pomocy. Najwięcej organizacji pozarządowych w Polsce prowadzi swoją działalność w obszarze pomocy społecznej, rehabilitacji dzieci i dorosłych w zależności od potrzeb. Na obszarze powiatu wadowickiego jest bardzo wiele organizacji, których główna działalność jest skierowana na pomoc osobom niepełnosprawnym w tym głównie dzieciom i ich rodzinom, mniej działań organizacji skierowanych jest dla osób starszych, dorosłych, chociaż jak wynika z diagnozy to ta grupa stanowi największą liczbę wśród osób z niepełnosprawnościami.

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wprowadzone zostały zasady prowadzenia działalności organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych, tym samym współpracy organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej. Dzięki dobrze rozwiniętej strukturze organizacji działających na terenie Powiatu, Powiat Wadowicki może zlecać zadania z zakresu rehabilitacji społecznej organizacjom pozarządowym. Najczęściej zlecane były zadania związane z prowadzeniem rehabilitacji dzieci i osób dorosłych, w tym rehabilitacji domowej osób niepełnosprawnych, co przedstawia poniższa tabela.

TABELA 25 DOFINANSOWANIE ZADAŃ ZLECANYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM W ZAKRESIE REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LATACH 2017-2019

Dofinansowanie zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w latach			
	2017	2018	2019
Liczba godzin rehabilitacji - ogółem	1849	2203	2338
w tym: rehabilitacji domowej dla osób dorosłych	281	245	1802
Liczba osób objętych rehabilitacją - ogółem	157	158	113
w tym:			
1. Rehabilitacja osób dorosłych	47	42	59
2. Objętych rehabilitacją domową	11	15	59
3. Liczba dzieci i młodzieży objętych rehabilitacją	110	106	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

W 2017 i 2018 roku zleczana była organizacjom pozarządowym rehabilitacja osób dorosłych oraz dzieci, również zleczona została rehabilitacja w warunkach domowych dla osób dorosłych które z uwagi na swój stan zdrowia mają utrudniony dojazd na rehabilitację. Działania te cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, dlatego w 2019 roku, biorąc pod uwagę stale rosnące zjawisko niepełnosprawności wśród osób starszych, zadanie to zostało skierowane tylko do osób dorosłych.

Ponadto w latach 2017-2018 zleczano realizację zadań publicznych na rzecz osób chorujących psychicznie oraz dla osób z otoczenia osób po kryzysach psychicznych. Zadania dotyczyły m.in. prowadzenia Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, przeprowadzenia kampanii informacyjnej na rzecz integracji osób chorujących psychicznie i po kryzysach psychicznych oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, prowadzenia działań wspierająco-edukacyjnych dla otoczenia osób po kryzysach psychicznych oraz podnoszenia kompetencji osób pracujących z adolescentami i rodziną w zakresie ochrony i promocji zdrowia psychicznego.

Na terenie Powiatu Wadowickiego zarejestrowanych jest ok 460 organizacji pozarządowych, z czego 41 posiada status organizacji pożytku publicznego. Organizacje pozarządowe stanowiąc zasoby społeczne Powiatu są partnerami samorządu w działaniach na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców.

Poniżej zostały przedstawione organizacje, które najczęściej przystępowały do realizacji zadań zleczonych z zakresu pomocy społecznej i działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Fundacja na Rzecz Osób Potrzebujących „Zapałka”, z siedzibą w Wadowicach (informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji)

Fundacja na Rzecz Osób Potrzebujących „Zapałka” zajmuje się głównie świadczeniem pomocy osobom chorym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób niepełnosprawnych z terenu województwa małopolskiego, poprzez świadczenie różnego rodzaju form rehabilitacji oraz terapii zajęciowej.

2. Fundacja „Promyczek” z siedzibą w Andrychowie (informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji)

Głównym celem, utworzonej w październiku 2012 roku, Fundacji jest organizowanie i niesienie pomocy medycznej, edukacyjnej, społecznej i wychowawczej dzieciom zagrożonym niepełnosprawnością i niepełnosprawnym oraz ich rodzinom w ramach działalności pożytku publicznego. Wysokiej klasy specjaliści zajmują się diagnozowaniem zaburzeń w rozwoju oraz prowadzeniem zajęć terapeutycznych dla niemowląt, dzieci i młodzieży, głównie z Powiatu Wadowickiego, oświęcimskiego oraz suskiego.

3. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii „Adiutare” z siedzibą w Wadowicach ((informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji)

Stowarzyszenie powstało w 2005 roku za sprawą osób chorujących psychicznie, ich rodzin oraz ludzi aktywnie działających w sektorze pomocy społecznej. Stowarzyszenie gromadzi wszystkich, którzy swoją pracą wspierają osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich.

4. Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” z siedzibą w Wadowicach (informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji)

Głównym celem Stowarzyszenia jest działalność na rzecz osób poszkodowanych i wykluczonych, a w szczególności dzieci niepełnosprawnych w zakresie wychowania, edukacji, pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia, poszkodowanym w wypadkach i wymagającym rehabilitacji. Stowarzyszenie prowadzi niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną, świetlicę oraz przedszkole dla dzieci niepełnosprawnych.

5. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci –Koło Dzieci Niepełnosprawnych z siedzibą w Wadowicach (informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji)

Zarząd Koła Dzieci Niepełnosprawnych przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci w Wadowicach wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzin od 1999 roku prowadzi rehabilitację, rewalidację i zajęcia świetlicowe w grupach wiekowych, w ramach działalności statutowej Koła. W zajęciach w Świetlicy Integracyjnej biorą udział dzieci i młodzież o różnym stopniu niepełnosprawności wraz ze swymi zdrowymi rówieśnikami, co mobilizuje do zdobywania nowych umiejętności i zwiększonego wysiłku oraz uczy tolerancji.

Ponadto na stronie internetowej Powiatu Wadowickiego pod adresem <https://powiatwadowicki.pl/powiat/organizacje-pozarządowe/> znajduje się aktualna lista stowarzyszeń i fundacji.

W ramach realizacji zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, Powiat Wadowicki najczęściej współpracował z następującymi organizacjami:

1. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy,
2. Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski – Koło Terenowe w Andrychowie,
3. Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski – Koło Powiatowe w Wadowicach,
4. Wspólnota Wiara i Światło – „Rafałki” w Wadowicach.

Na terenie powiatu swoje działania prowadzi także Stowarzyszenie im. Doktora Edmunda Wojtyły w Wadowicach. Stowarzyszenie to jest organem założycielskim Domu Pielęgnacyjnego, który świadczy usługi umożliwiające odzyskanie sił i sprawności osobom chorym, niepełnosprawnym oraz ofiarom wypadków (informacja na podstawie danych ze strony internetowej organizacji).

7. Działalność ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych jako forma aktywizacji i rehabilitacji

Na terenie Powiatu Wadowickiego działają dzienne ośrodki wsparcia dla osób niepełnosprawnych w postaci warsztatów terapii zajęciowej oraz środowiskowych domów samopomocy.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej wyposażonej w osobowość prawną lub posiadającej zdolność do czynności prawnych. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

Celem warsztatu jest aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Uczestnikami warsztatów mogą być osoby niepełnosprawne, które mają prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy. Osoby niepełnosprawne, przyjmowane do warsztatu muszą posiadać w swoim orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

Na terenie Powiatu Wadowickiego działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ):

TABELA 26 WYKAZ WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POWIATU WADOWICKIEGO

Lp.	Nazwa Warsztatu Terapii Zajęciowej	Siedziba	Liczba uczestników
1.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej Zakonu Bonifratrów w Zebrzydowicach	Zebrzydowice 1 34-130 Kalwaria Zebrzydowska	35
2.	Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Krakowskiej	34-116 Spytkowice ul. Górki 28A	55
Razem Uczestnicy Warsztatów			90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Z kolei środowiskowe domy samopomocy (śds), jako kolejne ośrodki wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki dziennego lub całodobowego pobytu, w których osoby z zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami sprzężonymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Środowiskowy dom samopomocy udziela wsparcia poprzez indywidualne lub zespołowe treningi samoobsługi i treningi umiejętności społecznych, które polegają na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Dom działa co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie są prowadzone zajęcia z uczestnikami. Dla każdego uczestnika ŚDS ustala się indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, który jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem.

Środowiskowe domy samopomocy, w zależności od schorzeń osób, dzielą się na następujące typy:

- 1) typ A - dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- 2) typ B - dla osób upośledzonych umysłowo;
- 3) typ C - dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Dom może obejmować wsparciem więcej niż jedną kategorię osób (domy wielotypowe)

Typ AB, typ AC, typ BC, typ ABC

Na terenie Powiatu działa Środowiskowy Dom Samopomocy w Wadowicach (ŚDS) oraz jego filia w Andrychowie prowadzony przez Powiat oraz Gminny Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieprzu, prowadzony przez Gminę Wieprz.

TABELA 27 WYKAZ ŚRODOWISKOWYCH DOMÓW SAMOPOMOCY DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POWIATU WADOWICKIEGO

Lp.	Nazwa Środowiskowego Domu Samopomocy	Siedziba	Typ Domu	Liczba uczestników
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy im. bł. Matki Teresy z Kalkuty	ul. E. i K. Wojtyłów 16 34-100 Wadowice	A	35
2.	Filia Środowiskowego Domu Samopomocy im. bł. Matki Teresy z Kalkuty	Andrychowie przy ul. Daszyńskiego 12	A	35
3.	Gminny Środowiskowy Dom Samopomocy	Wieprz, Ul. Podgórze 18	B	25
Razem Uczestnicy Środowiskowych Domów Samopomocy				95

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Ponadto trwa adaptacja i prace remontowe budynku w którym ma być otwarta jeszcze w 2020 r. kolejna filia ŚDS w Wadowicach dla 15 osób.

Na terenie Powiatu Wadowickiego prowadzone są również ośrodki wsparcia dziennego prowadzone przez gminy czy organizacje pozarządowe, a także inne placówki i podmioty udzielające wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym w zależności od potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej i leczniczej, w tym edukacji. Podmioty te oraz zakres ich działalności zawierają tabele 28-29.

TABELA 28. WYKAZ GMINNYCH OŚRODKÓW WSPARCIA PROWADZONYCH PRZEZ GMINY I NGO

Lp.	Nazwa Ośrodka	Siedziba	Przeznaczenie	Podmiot prowadzący
1.	Klub Senior +	Kalwaria Zebrzydowska ul. Partyzantów 4	Mieszkańcy Gminy w wieku 60 +, nieaktywni zawodowo	Stowarzyszenie „Niezależni”
2.	Klub Senior +	Lanckorona ul. Rynek 71	Mieszkańcy Gminy w wieku 60 +, nieaktywni zawodowo	Gmina Lanckorona
3.	Klub Seniora „Spragnieni Jutra”	Stronie 260, gmina Stryszów	Mieszkańcy Gminy, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych	Gmina Stryszów
4.	Dzienny Dom Seniora	Marcyporęba 88, Gmina Brzeźnica	Mieszkańcy Gminy Brzeźnica w wieku 60 +, nieaktywni zawodowo	Gmina Brzeźnica

5.	Dom Seniora	Łączany ul. Ogrodowa 23 Gmina Brzeźnica	Mieszkańcy Gminy w wieku 60 +, nieaktywni zawodowo	Gmina Brzeźnica
6.	Dzienny Dom Seniora	Wieprz Ul. Podgórze 18	Mieszkańcy Gminy w wieku 60 +, nieaktywni zawodowo	Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i ich Rodzinom „Nadzieja”

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze stron internetowych

TABELA 29 WYKAZ INNYCH PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POWIATU WADOWICKIEGO UDZIELAJĄCYCH WSPARCIA OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W TYM DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH ZE STRON INTERNETOWYCH)

Lp.	Nazwa Ośrodka	Siedziba	Zakres działalności	Podmiot prowadzący
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kalwarii Zebrzydowskiej	Kalwaria Zebrzydowska ul. Broniewskiego 1,	Szkoła dla dzieci z upośledzeniem umysłowym i autyzmem, szkoła prowadzi edukację na poziomie szkoły podstawowej oraz szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy, szkoła posiada internat oraz świetlicę dla dzieci dojeżdżających	Powiat Wadowicki
2.	Zespół Szkół Specjalnych w Wadowicach	Wadowice, Ul. Zegadłowicza 36,	Szkoła dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym, w tym dzieci z autyzmem. W skład Zespołu wchodzi Szkoła Podstawowa oraz Szkoła Branżowa I Stopnia o profilu kucharz/cukiernik	Powiat Wadowicki
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kaczynie	Kaczyna 50, 34-123 Chocznią	Ośrodek dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Przy Ośrodku działają: szkoła podstawowa, szkoła przysposabiająca do pracy, opieka całodobowa, ponadto Ośrodek prowadzi nauczanie indywidualne, indywidualne i zespołowe zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci z głębokim upośledzeniem umysłowym	Powiat Wadowicki
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wadowicach	Wadowice, ul. E i K Wojtyłów 16	Diagnoza, doradztwo zawodowe, grupy wsparcia, pomoc terapeutyczna, opinie w zakresie kształcenia specjalnego, indywidualnego, wczesnego wspomaganie rozwoju, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	Powiat Wadowicki
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Andrychowie	Andrychów, ul. Metalowców 10	Diagnoza, doradztwo zawodowe, grupy wsparcia, pomoc terapeutyczna, opinie w zakresie kształcenia specjalnego, indywidualnego, wczesnego wspomaganie rozwoju, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	Powiat Wadowicki

6.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wadowicach	Wadowice, ul. Kochanowskiego 42	Diagnoza, terapia psychologiczna i pedagogiczna, logopedyczna, zajęcia rehabilitacyjne, wczesne wspomaganie, wsparcie i pomoc w prawidłowym rozwoju	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” w Wadowicach
7.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Andrychowie	Andrychów, ul. Starowiejska 17 a	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, diagnoza, pomoc psychologiczna, terapia, rehabilitacja	Fundacja „Promyczek” w Andrychowie
8.	Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy	Wadowice, ul. Kochanowskiego 42	Ośrodek jest placówką dziennego pobytu przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim oraz umiarkowanym i znacznym, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami. Umożliwia realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki. Głównym celem oddziaływań edukacyjno-rewalidacyjno-wychowawczych jest umożliwienie wychowankom ośrodka osiągnięcia pełni rozwoju, maksymalnej samodzielności na miarę ich możliwości oraz przygotowanie ich do uczestnictwa w życiu społecznym	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” w Wadowicach
9.	Przedszkole Publiczne Nr 3 w Wadowicach	Wadowice, ul. Lwowska 24	Oddziały integracyjne, zajęcia z terapii integracji sensorycznej	Gmina Wadowice
10.	Przedszkole Nr 3 w Andrychowie	Andrychów, ul. Lenartowicza 36	Oddziały integracyjne, Oddziały specjalne dla dzieci z autyzmem, PCS- pomoce w komunikacji alternatywnej	Gmina Andrychów
11.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Dać Szansę”	Wadowice, ul. Kochanowskiego 42	przeznaczony dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz innymi zaburzeniami rozwoju.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” w Wadowicach
12.	Świetlica Integracyjna	Wadowice, Ul. Marcina Wadowity 9a	dzieci i młodzież o różnym stopniu niepełnosprawności wraz ze swoimi zdrowymi rówieśnikami	TPD Koło Dzieci Niepełnosprawnych w Wadowicach
13.	Świetlica Terapeutyczno-Integracyjna „Szansa”	Wadowice, ul. Kochanowskiego 42	Wspieranie funkcji opiekuńczych rodziny i zapewnienie dzieciom	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych

			niepełnosprawnym i ich rodzeństwu opieki	„Dać Szansę” w Wadowicach
14.	Spółdzielnia Socjalna AMICUS	Osiedle XX-lecia Konstytucji RP 19/1, 34-100 Wadowic	Przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” i Fundacja Rozwoju Lokalnego „Równać Szanse”.

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze stron internetowych

Na terenie Powiatu Wadowickiego funkcjonuje wiele podmiotów, które swoje działania mają skierowane na pomoc osobom niepełnosprawnym, co jest podyktowane potrzebami wynikającymi z istniejących potrzeb i niepełnosprawności. Zapewne wskazane wyżej podmioty nie zabezpieczają wszystkich potrzeb, jak można też zauważyć większość podmiotów wyspecjalizowana jest w zakresie pomocy dzieciom. Nadal widać potrzebę tworzenia ośrodków wsparcia o zasięgu ponadgminnym dla osób niepełnosprawnych dorosłych.

8. Programy z zakresu rehabilitacji społecznej wspierające osoby niepełnosprawne

Oprócz wcześniej omówionych działań pomocowych skierowanych do osób niepełnosprawnych, samorządy mogą przystępować do poszczególnych programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych. Najczęściej są to programy ogłaszane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej realizowane z funduszy celowych, a także ze środków Funduszu Solidarnościowego, który jest dość nowym źródłem finansowania takich projektów z uwagi na to że powstał w 2019 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, Fundusz, ma na celu wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, finansowe emerytów i rencistów. Fundusz może wspierać działania w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062). Fundusz jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Ustawa o Funduszu również definiuje pojęcie osoby niepełnosprawnej, jednakże nie przywołuje tutaj innych definicji tylko posługuje się definicją ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁵.

Programy ogłaszane przez Fundusze mają wskazane cele, a także wskazują kto może być odbiorcą poszczególnych zadań, wskazują także kto może je realizować. Najczęściej programy te mogą realizować organizacje pozarządowe, samorządy szczebla gminnego lub powiatowego. W zależności od tego, kto może realizować ogłaszane programy, dana jednostka występuje z wnioskiem o ich realizację. Fundusze te wskazują również dość szczegółowo zasady na jakich można brać udział w programach, również bardzo szczegółowo wskazywane są warunki jakie muszą spełniać osoby niepełnosprawne aby mogły być objęte działaniami takiego programu. Przykładem takiego programu może być program PFRON „Aktywny Samorząd”, który jest realizowany przez Powiat Wadowicki. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów – osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu to:

¹⁵ Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, Dziennik Ustaw z 2020 r., pozycja 1787 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami, artykuł 1 i 2.

1. przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego;
2. przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych;
3. umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie;
4. poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji;
5. wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Jest to program, który realizowany jest przez samorządy szczebla powiatowego. Powiat Wadowicki przystąpił do programu i realizuje go od 2013 r. Corocznie pomoc udzielana jest około 100 osobom niepełnosprawnym, w tym osobom pobierającym naukę na etapie studiów wyższych.

Kolejnym programem kierowanym do osób niepełnosprawnych i realizowanym przez Powiat był Program PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu w 2019r.” Pomoc ta udzielona była osobom niepełnosprawnym, zamieszkującym w gospodarstwach domowych, dotkniętych skutkami działania żywiołu. Fakt występowania takiego zdarzenia musiał zostać potwierdzony decyzją Burmistrza/Wójta o wypłacie zasiłku celowego w związku z tym zdarzeniem.

W ramach Programu można było uzyskać pomoc w ramach:

1. Moduł I – jednorazowe świadczenie na rehabilitację społeczną;
2. Moduł II – jednorazowe świadczenie stanowiące rekompensatę poniesionych strat, przeznaczone na pokrycie kosztów zakupu lub naprawy:
 - a) sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych,
 - b) sprzętów/urządzeń posiadanych w ramach zlikwidowanych uprzednio barier technicznych i barier w komunikowaniu się (bez barier architektonicznych) w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

utraconych lub zniszczonych na skutek działania żywiołu – o ile ich zakup był dofinansowany ze środków PFRON. Wnioskodawcy składali wnioski o wypłatę pomocy w ramach Modułu I, z przeznaczeniem na rehabilitację społeczną. Łącznie udzielono pomocy 18 osobom niepełnosprawnym, zamieszkującym w gospodarstwach domowych, które ucierpiały w wyniku wichury.

Programem z Funduszu Solidarnościowego realizowanym przez samorząd powiatowy był program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2019-2020. Celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te miały mieć możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. Zadania w ramach tego programu były zlecane organizacjom pozarządowym w 2020 r. Z uwagi na sytuację pandemii, do realizacji edycji 2019-2020 nie przystąpiły organizacje pozarządowe.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że ograniczeniem dla powiatu czy organizacji pozarządowych w przystąpieniu do programów, mogą być ograniczenia finansowe, gdyż w programach wymagany jest wkład własnych środków finansowych organizacji czy samorządu.

Programy wyżej wymienionych Funduszy są dodatkowymi możliwościami udzielenia wsparcia osobom potrzebującym.

II.3 Działania w obszarze rehabilitacji zawodowej

1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy w Powiecie Wadowickim oraz struktura osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Działania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w Powiecie Wadowickim prowadzi Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotna – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukująca pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status bezrobotnego może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zwanej dalej "ustawą o promocji" :

1. szkoleń;

2. stażu;

3. prac interwencyjnych;

4. przygotowania zawodowego dorosłych;

5. badań lekarskich lub psychologicznych;

6. zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;

7. finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;

8. studiów podyplomowych;

9. szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;

10. bonu na zasiedlenie;

11. bonu szkoleniowego;

12.bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status poszukującego pracy, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

TABELA 30. INSTRUMENTY I USŁUGI ADRESOWANE DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ DO ICH PRACODAWCÓW.

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną stopniem niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none">• Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy.• Zwrot kosztów szkolenia pracownika.• Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.• Zwolnienie z wpłat na PFRON.• Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadające status bezrobotnego lub poszukującego pracy	<ul style="list-style-type: none">• Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy).• Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż).• Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (poradnictwo zawodowe).
Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą	<ul style="list-style-type: none">• Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.• Refundacja składek ZUS.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabele 31 i 32 pokazują ilość bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach. Osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności stanowią niewielki odsetek spośród całości zarejestrowanych osób. Najwięcej niepełnosprawnych osób bezrobotnych było zarejestrowanych w roku 2017- 242 osoby. Zdecydowanie mniej osób niepełnosprawnych było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach jako poszukujące pracy, niepozostające w zatrudnieniu. W roku 2017- 81 osób, w roku 2018- 58 osób, natomiast w 2019 roku- 53 osoby.

TABELA 31 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W WADOWICACH W LATACH 2017-2019

Lp.	Liczba osób	2017	2018	2019
1	bezrobotnych niepełnosprawnych	242	236	232
2	niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu	81	58	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 32 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY OGÓŁEM ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W WADOWICACH W LATACH 2017-2019

Lp.	Liczba osób	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1.	bezrobotnych ogółem	3329	3160	2913
2.	poszukujących pracy	177	140	135

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Dwie poniższe tabele pokazują ilość zarejestrowanych osób niepełnosprawnych osób bezrobotnych, ze względu na miejsce zamieszkania. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy Wadowice w latach 2017-2019 widać znaczące różnice w ilości niepełnosprawnych osób bezrobotnych mieszkających na wsi i w mieście oraz niepełnosprawnych osób bezrobotnych poszukujących pracy. Obie poniższe tabele pokazują, iż w obu przypadkach, więcej osób zarejestrowanych zamieszkuje obszar wiejski.

TABELA 33 LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA W LATACH 2017-2019

Lp.	Obszar zamieszkania	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Miasto	94	78	77
2.	Wieś	148	158	155
Razem		242	236	232

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 34 LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY, NIEPOZOSTAJĄCYCH W ZATRUDNIENIU ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA W LATACH 2017-2019

Lp.	Obszar zamieszkania	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Miasto	35	24	24
2.	Wieś	46	34	29
Razem		81	58	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabela 35 i 36 przedstawia liczbę zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według poziomu wykształcenia. Jak widać poniżej, najwięcej niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach deklarowało wykształcenie

zasadnicze zawodowe. Zdecydowanie najmniej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w tutejszym urzędzie miało wykształcenie wyższe.

TABELA 35 LICZBA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W LATACH 2017-2019

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Wyższe	15	15	8
2.	Policealne i średnie zawodowe	39	34	36
3.	Średnie ogólnokształcące	16	9	8
4.	Zasadnicze zawodowe	101	110	110
5.	Gimnazjalne i poniżej	71	68	70
Razem		242	236	232

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 36 LICZBA POSZUKUJĄCYCH PRACY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEPOZOSTAJĄCYCH W ZATRUDNIENIU WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W LATACH 2017-2019

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Wyższe	3	3	3
2.	Policealne i średnie zawodowe	7	6	8
3.	Średnie ogólnokształcące	7	6	2
4.	Zasadnicze zawodowe	32	25	22
5.	Gimnazjalne i poniżej	32	18	18
Razem		81	58	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabele 37-38 obrazują kolejny czynnik dotyczący osób zarejestrowanych w Powiecie Wadowickim, czyli staż pracy. Najwięcej niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach deklaruje 10-20 letni staż pracy oraz 20-30 letni staż, począwszy od roku 2017 a skończywszy na 2019 roku. Inaczej sytuacja przedstawia się w grupie osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu. Najwięcej osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu deklaruje, że nie posiada stażu pracy lub posiada roczny staż pracy, co bez wątplenia wpływa na szanse znalezienia przez nich zatrudnienia.

TABELA 37 LICZBA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG STAŻU PRACY W LATACH 2017-2019

Lp.	Długość stażu pracy	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Bez stażu	22	23	19
2.	Do 1 roku	24	22	25
3.	1-5 lat	27	30	32

4.	5-10 lat	33	44	29
5.	10-20 lat	58	56	45
6.	20-30 lat	55	45	63
7.	30 lat i więcej	23	15	19
Razem		242	236	232

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 38 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POSZUKUJĄCYCH PRACY NIEPOZOSTAJĄCYCH W ZATRUDNIENIU WEDŁUG STAŻU PRACY W LATACH 2017-2019

Lp.	Długość stażu pracy	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Bez stażu	14	13	9
2.	Do 1 roku	17	10	7
3.	1-5 lat	11	9	10
4.	5-10 lat	12	6	5
5.	10-20 lat	14	11	10
6.	20-30 lat	10	6	10
7.	30 lat i więcej	3	3	2
Razem		81	58	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 39 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019 ROKU

Lp.	Status osoby	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1	Osoby bezrobotne niepełnosprawne ze stopniem niepełnosprawności – ogółem	242	236	232
	Znacznym	5	5	1
	Umiarkowanym	79	87	96
	Lekkim	158	144	135
2.	Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, niepozostające w zatrudnieniu – ogółem	81	76	53
	Znacznym	6	2	3
	Umiarkowanym	65	30	40
	Lekkim	10	44	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej niepełnosprawnych osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach posiada lekki stopień niepełnosprawności. W roku 2017 było ich 158 osób, w roku 2018-144 osoby, natomiast w roku 2019 -136 osób. W przypadku umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, najwięcej osób posiadających ten stopień PUP Wadowice odnotował w roku 2019- 96 osób. W roku 2018 takich zarejestrowanych osób było 87,

natomiast w roku 2017- 79 osób. Najmniej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach posiada znaczny stopień niepełnosprawności. W roku 2017 i 2018 – po 5 osób, w 2019 roku było zarejestrowana 1 osoba niepełnosprawna posiadająca taki stopień niepełnosprawności.

Druga część powyższej tabeli obrazuje liczbę osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu, podaną według stopnia niepełnosprawności. Najwięcej takich osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności, było zarejestrowanych w roku 2017-6 osób, w roku 2018 –takich osób było 2, natomiast w roku 2019 3 osoby. Wśród osób posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności, najwięcej zarejestrowanych osób PUP w Wadowicach odnotował w roku 2017- 65 osób, natomiast najmniej w roku 2018- 30 osób. Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach podaje, iż w latach 2017, 2019 w tutejszym urzędzie, była taka sama liczba osób niepełnosprawnych z lekkim stopniem, poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu, czyli 10 osób, natomiast w roku 2018 liczba ta wynosiła 44 osoby.

TABELA 40 LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W WADOWICACH WEDŁUG RODZAJU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1.	Upośledzenie umysłowe	2	3	2
2.	Choroby psychiczne	45	34	39
3.	Zaburzenia mowy i choroby słuchu	12	9	11
4.	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	1
5.	Choroby narządu wzroku	18	19	12
6.	Upośledzenie narządu ruchu	82	77	77
7.	Epilepsja	14	9	11
8.	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	32	29	24
9.	Choroby układu pokarmowego	3	5	10
10.	Choroby układu moczowo-płciowego	0	5	6
11.	Choroby neurologiczne	8	17	10
12.	Inne	26	29	29
Razem		242	236	232

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Osoby niepełnosprawne, to osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności spowodowane ich chorobami lub schorzeniami. Powyższa tabela przedstawia choroby, na które cierpią osoby niepełnosprawne zarejestrowane w tutejszym urzędzie. Od roku 2017 do roku 2019 najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych swoją niepełnosprawność posiadało ze względu na upośledzenie narządu ruchu. I tak w roku 2017 takich zarejestrowanych osób było 82, natomiast w roku 2018 i 2019- 77 osób. Następnie począwszy od roku 2017 do roku 2019 najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych dotkniętych było chorobą psychiczną. W roku 2017 było ich 45 osób, w roku 2018- 34 osób, natomiast w roku 2019- 39 osób.

TABELA 41 LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W WADOWICACH WEDŁUG RODZAJU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób w latach		
		2017	2018	2019
1.	Upośledzenie umysłowe	0	0	0
2.	Choroby psychiczne	19	16	14
3.	Zaburzenia mowy i choroby słuchu	3	2	1
4.	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	0
5.	Choroby narządu wzroku	1	1	2
6.	Upośledzenie narządu ruchu	25	14	17
7.	Epilepsja	2	1	3
8.	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	9	4	3
9.	Choroby układu pokarmowego	4	1	0
10.	Choroby układu moczowo-płciowego	2	1	0
11.	Choroby neurologiczne	8	8	7
12.	Inne	8	10	6
Razem		81	58	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Powyższa tabela obrazuje ilość niepełnosprawnych osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu. Również w tej grupie, najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach posiada dysfunkcje narządu ruchu. W roku 2017 takich osób było 25, w roku 2018- 14, natomiast w roku 2019-17 osób. Podobnie jak w poprzedniej grupie, również w tej, wysoki jest wskaźnik osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z powodu chorób psychicznych. I tak w roku 2017 takich osób było 19, w roku 2018- 16 osób, natomiast w roku 2019 - 14 osób.

2. Zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy na pracowników niepełnosprawnych zgłaszane przez pracodawców do PUP w Wadowicach

Obecnie występuje tendencja do zatrudniania osób niepełnosprawnych razem z pełnosprawnymi w zwykłych warunkach pracy. Uznaje się, że niepełnosprawni poszukujący zatrudnienia powinni uczestniczyć w normalnych, otwartych formach zatrudnienia zgodnie z rozsądnymi oczekiwaniami i celami osobistymi. Jest to konsekwentne dążenie do realizacji zasady integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Sukces tych działań zależy jednak w dużym stopniu od rynku pracy. Przy obecnym poziomie bezrobocia osób niepełnosprawnych i rozwoju małych firm, które niechętnie zatrudniają niepełnosprawnych z powodu wciąż jeszcze występującego w społeczeństwie przekonania, że są oni z reguły niezdolni do pracy, a jeśli już pracują, to ich praca ma niższą wartość, osoby niepełnosprawne mają duże trudności ze znalezieniem pracy.

Z reguły otwarty rynek pracy umożliwia uzyskiwanie wyższych zarobków niż praca chroniona, pozwala na pracę w bardziej zróżnicowanej grupie zawodów i daje większe szanse awansu. Wymaga jednak konkurencji osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi. Potencjalny pracownik musi być atrakcyjny dla pracodawcy, oferować jak największe umiejętności, kwalifikacje i wydajność, a tym wymaganiom osoba niepełnosprawna nie zawsze może sprostać.

Zatrudnienie osób niepełnosprawnych uzależnione jest od stopnia niepełnosprawności, chęci i motywacji, wykształcenia i możliwości uzyskania zatrudnienia stosownie do wskazań i przeciwwskazań zdrowotnych.

Bezczynność zawodowa wpływa negatywnie na stan zdrowia osób niepełnosprawnych, sprzyjając powstawaniu nowych schorzeń i nasilaniu się istniejącej niepełnosprawności. Mając to na uwadze, należy uznać rehabilitację osoby niepełnosprawnej za proces ciągły, mający na celu poprawę i regenerację jej możliwości zgodnie z założeniem, że nie ma trwałych barier i stałych zdolności.

Trudno jest przekonać pracodawców nieposiadających statusu zakładu pracy chronionej do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej. Pokazuje to poniższa tabela. Widzimy spadek liczby wolnych miejsc pracy i możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zgłoszonych przez pracodawców do PUP w Wadowicach. W roku 2017 było zgłoszonych 90 wolnych miejsc, w roku 2018 – 64, a w roku 2019 tylko 49 miejsc.

TABELA 42 WOLNE MIEJSCA PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZGŁOSZONE PRZEZ PRACODAWCÓW W LATACH 2017-2019

Stanowiska pracy w latach		
2017	2018	2019
90	64	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

W analizie struktury podejmowanej pracy przez osoby niepełnosprawne z Powiatu Wadowickiego, widoczna jest zdecydowana przewaga osób podejmujących pracę niesubsydiowaną, czyli w wyniku ofert pracy z tzw. wolnego rynku. Łącznie pracę niesubsydiowaną podjęło w roku 2017 – 178 osób, w roku 2018 – 146 osób, a w roku 2019 – 171 osób.

Pracę subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne, działalność gospodarczą) podjęło w roku 2017 – 31 osób, w roku 2018 – 23 osoby, a w roku 2019 – 18 osób.

TABELA 43 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WYŁĄCZONE Z EWIDENCJI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W 2017 R.

Lp.	Przyczyna wyłączenia	Liczba osób wg kryteriów jn.			
		mieszkańcy wsi	Lekki stopień niepełnosprawności	Znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności	Ogółem
1	Podjęcie pracy	113	113	65	178
2.	Podjęcie pracy subsydiowanej	26	19	12	31
3.	Stanowiska refundowane	1	0	1	1
4.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	2	1	1	2
5.	Roboty publiczne	11	13	1	14
6.	Prace interwencyjne	12	5	9	14
7.	Szkolenia	1	1	0	1
8.	Staże	5	3	4	7

9.	Prace społecznie użyteczne	2	5	0	5
Wyłączenia ogółem		277	261	212	473

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 44 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WYŁĄCZONE Z EWIDENCJI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W 2018 R.

Lp.	Przyczyna wyłączenia	Liczba osób wg kryteriów jn.			
		mieszkańcy wsi	Lekki stopień niepełnosprawności	Znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności	Ogółem
1	Podjęcie pracy	103	95	51	146
2.	Podjęcie pracy subsydiowanej	18	17	6	23
3.	Stanowiska refundowane	1	1	0	1
4.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1	1	0	1
5.	Roboty publiczne	8	7	1	8
6.	Prace interwencyjne	7	8	4	12
7.	Szkolenia	0	1	0	1
8.	Stáže	3	1	2	3
Wyłączenia ogółem		206	253	125	378

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

TABELA 45 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WYŁĄCZONE Z EWIDENCJI POWIATOWEGO URZĘDU PPRACY W 2019 R.

Lp.	Przyczyna wyłączenia	Liczba osób wg kryteriów jn.			
		mieszkańcy wsi	Lekki stopień niepełnosprawności	Znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności	Ogółem
1	Podjęcie pracy	112	102	69	171
2.	Podjęcie pracy subsydiowanej	15	10	8	18
3.	Roboty publiczne	4	4	1	5
4.	Prace interwencyjne	11	6	7	13
5.	Stáže	4	2	6	8
6.	Prace społecznie użyteczne	2	2	0	2
Wyłączenia ogółem		249	212	189	401

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

3. Dostęp Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach dla osób niepełnosprawnych.

Strona www

Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach zapewnia dostępność swojej strony internetowej zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Dostępność architektoniczna:

1. Wejście do budynku:

Budynek, w którym znajduje się siedziba Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach jest częściowo dostępny dla osób z niepełnosprawnością. Do budynku prowadzi jedno wejście od ul. Mickiewicza. Wejście do budynku nie jest zabezpieczone bramkami i nie ma progów. Drzwi do budynku otwierają się automatycznie i są przystosowane do osób z niepełnosprawnością ruchową poruszających się na wózku inwalidzkim.

2. Dostępność korytarzy, schodów i wind:

Do wejścia prowadzą: schody oraz urządzenie do przemieszczania osób niepełnosprawnych, znajdujące się przy schodach. Toaleta dla osób niepełnosprawnych znajduje się na parterze. Dla osób na wózkach inwalidzkich dostępny jest korytarz na parterze budynku oraz pokój 07, w którym istnieje możliwość umówienia spotkania z klientem.

3. Inne dostosowania:

Nad wejściem nie ma głośników systemu naprowadzającego dźwiękowo osoby niewidome i słabowidzące. W Urzędzie nie jest możliwa komunikacja za pomocą pętli indukcyjnej. W budynku nie ma oznaczeń w alfabecie brajla ani oznaczeń kontrastowych lub w druku powiększonym dla osób niewidomych i słabo widzących.

4. Miejsce parkingowe wyznaczone dla osób niepełnosprawnych:

Przed budynkiem znajduje się jedno wydzielone miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

5. Wstęp z psem asystującym:

Do budynku można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem.

6. Możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego na miejscu lub online:

Przy załatwianiu spraw w Urzędzie istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnych usług tłumacza języka migowego PJM, SJM, SKOGN. Osoby zainteresowane pomocą tłumacza powinny zgłosić chęć skorzystania ze świadczenia ze wskazaniem wybranej metody komunikowania, co najmniej 3 dni robocze przed tym zdarzeniem, z wyłączeniem sytuacji nagłych.

Rozdział III. Analiza SWOT

Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Wadowickim, została wykonana analiza SWOT. Zadaniem tej analizy jest wykazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w odniesieniu do zasobów jakie występują w powiecie.

Mocne strony stanowią czynnik w postaci zasobów ludzkich, rzeczowych i potencjału jaki posiada badane środowisko, na co organizacja posiada bezpośredni wpływ. Słabych stron należy również szukać wewnątrz organizacji, ich występowanie przekłada się na osłabienie danej organizacji w stosunku do otoczenia.

Szans natomiast należy szukać poza badanym środowiskiem, w jego otoczeniu. Stanowią je wszystkie czynniki zewnętrzne, które bez udziału organizacji wzmacniają jej pozycję. Zagrożenia również znajdują się poza organizacją lub badanym środowiskiem, bez możliwości wpływu na nie, stanowią czynniki osłabiające pozycję organizacji w stosunku do otoczenia.

Bazując na wnioskach zgromadzonych z diagnozy, wykorzystując wyżej opisaną metodę został przebadany system wsparcia dla osób niepełnosprawnych, funkcjonujący na terenie Powiatu Wadowickiego. Szczegółowe dane zawierają tabele 46-47.

TABELA 46 ANALIZA SWOT Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• liczne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych• duże doświadczenie organizacji pozarządowych w pracy z dziećmi i rodzinami• sprawna realizacja zadań publicznych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych dofinansowanych ze środków PFRON• liczne programy, granty, z których mogą korzystać organizacje pozarządowe• współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych• dobrze rozbudowana sieć instytucji pomocowych (PCPR, PUP, PZO, OPS, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne)• funkcjonowanie ośrodków wsparcia, w tym WTZ i ŚDS• dostępność programów PFRON oraz innych funduszy celowych, realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych• wykwalifikowana, doświadczona i ukierunkowana na pomoc osobom niepełnosprawnym kadra zatrudniona w jednostkach pomocowych• zwiększona dostępność do informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach zamieszczanych na stronach internetowych oraz portalach internetowych, możliwość składania wniosków on-line• lepsze przygotowanie członków rodzin opiekujących się osobami chorymi w zakresie dostosowania pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none">• niewystarczająca działalność organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia dorosłych osób niepełnosprawnych, w tym dla osób z dysfunkcją narządu ruchu• niewystarczające wsparcie w zakresie opieki wytchnieniowej• niewspółmierne zabezpieczenie środków finansowych przez samorządy na zlecenie realizacji zadań publicznych• niewystarczające środki finansowe PFRON na zabezpieczenie wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych• mała liczba kadry, trudność w znalezieniu specjalistów• brak koordynacji działań organizacji pozarządowych i ośrodków pomocowych• niewystarczająca liczba miejsc w ośrodkach wsparcia,• nierównomierny dostęp do usług oferowanych przez ośrodki wsparcia (tereny wiejskie),• brak zakładów aktywności zawodowej• nieadekwatna do potrzeb osób niepełnosprawnych liczba spółdzielni socjalnych

<ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości społecznej w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> możliwość korzystania z różnego rodzaju funduszy zewnętrznych wzajemna wiedza na temat form działalności poszczególnych organizacji pozarządowych i możliwości współpracy przepisy prawa wprowadzające nowe rozwiązania dla osób niepełnosprawnych poprawiające szeroko rozumianą dostępność zwiększająca się oferta w zakresie programów pomocowych, w których realizatorem mogą być organizacje pozarządowe lub samorządy wzrastająca społeczna świadomość sytuacji osób niepełnosprawnych rozwój technologii wspierających osoby niepełnosprawne 	<ul style="list-style-type: none"> mała aktywność społeczności w zakresie powoływania organizacji działających na rzecz dorosłych osób niepełnosprawnych brak możliwości dalszej rehabilitacji zawodowej po opuszczeniu ośrodków wsparcia lub WTZ konieczność inwestowania w infrastrukturę i wyposażenie w przypadku tworzenia podmiotów ekonomii społecznej brak odpowiedniej komunikacji zapewniającej dojazd do ośrodków wsparcia i instytucji pomocowych brak odpowiedniej infrastruktury teleinformatycznej na terenach wiejskich zlokalizowanych w części południowej powiatu brak umiejętności obsługi urzędów informatycznych przez osoby niepełnosprawne skomplikowane i często zmieniające się przepisy prawa oraz procedury i zasady programów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych wzrost liczby osób niepełnosprawnych, w tym ze szczególnymi potrzebami, starzenie się społeczeństwa niewystarczająca ilość asystentów rodziny zatrudnianych w jednostkach samorządów gminnych niedostosowanie mieszkalnictwa spółdzielczego i komunalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych

Źródło: opracowanie własne

TABELA 47 ANALIZA SWOT W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> znajomość problemów dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych przez pracowników PUP . możliwość korzystania ze specjalistycznej kadry ds. osób niepełnosprawnych (m.in. trenerzy pracy), działania wspierające rozwój rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> mała ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. niska świadomość pracodawców na temat możliwości zatrudniania osób ze schorzeniami specjalnymi i wynikających z tego korzyści. niski poziom wykształcenia bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych. brak zakładu aktywności zawodowej. ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. możliwość korzystania ze środków funduszy strukturalnych. podnoszenie kwalifikacji przez kadrę realizującą zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. <ul style="list-style-type: none"> Podwyższenie poziomu wykształcenia i zdobywanie nowych kwalifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> pogorszenie koniunktury gospodarczej, ograniczenie środków publicznych przeznaczonych na udzielenie wsparcia osobom niepełnosprawnym, trudności z pozyskaniem środków własnych dla uczestnictwa w programach unijnych i pozostałych. nadmierna biurokracja w dystrybucji środków finansowych. rosnąca ilość osób niepełnosprawnych.

<p>przez osoby niepełnosprawne.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wspieranie lokalnych przedsiębiorców poprzez doradztwo, edukację.• nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none">• niedoskonałość i nadmiar przepisów prawnych.• wypalenie zawodowe kadry realizującej zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.• niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
--	--

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IV Cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wadowickim na lata 2021-2024 w swojej treści wskazuje cele strategiczne i operacyjne. Stanowią one podstawę do wyznaczenia koniecznych działań, które podejmowane będą w nadchodzących latach. Zapewniając efektywność projektowanych działań przyjmuje się katalog wskaźników powiązanych z poszczególnymi działaniami, których celem jest okresowa ocena ich skuteczności.

Opierając się na przeprowadzonej diagnozie i analizie SWOT, przyjęto dwa strategiczne cele, które obejmują:

- 1. zapewnienie osobom niepełnosprawnym form wsparcia, które umożliwią pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym i edukacji,**
- 2. aktywizacja zawodowa oraz promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.**

Szczegółowe cele operacyjne oraz działania i mierniki realizacji zadań wskazane są w poniższej tabeli.

TABELA 48 CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA PRZYJĘTE W POWIATOWYM PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WADOWICKIM NA LATA 2021-2024

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Działania	Mierniki realizacji działań	Podmioty realizujące		
<p>1.Zapewnienie osobom niepełnosprawnym form wsparcia, które umożliwiają pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym i edukacji</p>	<p>1.1. podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych</p>	<p>1.1.1 Zwiększenie aktywności społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych oraz integracja ze środowiskiem lokalnym</p>	<p>1. liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych</p>	<p>Powiat, PCPR, NGO</p>		
		<p>2.liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do zakupu do sprzętu rehabilitacyjnego</p>	<p>3.liczba osób, które skorzystały z dofinansowania udzielonego w ramach zań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki</p>		<p>4.liczba osób objętych rehabilitacją w ramach zadań zleczanych</p>	<p>5.liczba spotkań oraz imprez o charakterze integracyjnym</p>
		<p>6.liczba osób biorących udział w imprezach</p>	<p>1.1.2 Zwiększenie osobom niepełnosprawnym sprawnego dostępu do szybkiej komunikacji w celu uzyskania dofinansowania</p>		<p>1.Liczba złożonych wniosków w systemie SOW</p>	<p>Powiat, PCPR, PUP</p>
		<p>2.Liczba szkoleń pracowników w ramach obsługi systemu SOW</p>	<p>1.1.3 Ułatwienie osobom niepełnosprawnym komunikowanie się</p>		<p>1. Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do barier w komunikowaniu się oraz do zakupu innych urządzeń i programów związanych z alternatywną komunikacją</p>	
		<p>2.Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie w ramach Aktywnego Samorządu – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub/i utrzymaniu sprawności zakupionego sprzętu</p>	<p>3.Liczba urzędów/institucji gdzie funkcjonuje alternatywny sposób komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi słabosłyszącymi / niesłyszącymi</p>			

		1.1.4 Ułatwienie osobom niepełnosprawnym codziennego funkcjonowania, w tym w zakresie poruszania się	1. liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	Powiat, PCPR
			2.liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	
			3.liczba osób, które otrzymały dofinansowanie w ramach barier architektonicznych	
			4.liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	
			5.liczba osób, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu Aktywny Samorząd w zakresie barier transportowych	
		1.1.5 Dofinansowanie zadań związanych z likwidacją barier w przestrzeni publicznej oraz barier transportowych w celu zwiększenia dostępności dla osób z niepełnosprawnością	1.liczba programów do których przystąpiono	Powiat, PCPR,, Gminy, jednostki organizacyjne Powiatu, NGO
			2.liczba zrealizowanych programów	
			3.liczba zlikwidowanych barier w przestrzeni publicznej	
			4.liczba zakupionych /dostosowanych środków transportu	
	1.2.Realizacja działań mających na celu wzmocnienie kompetencji osób niepełnosprawnych	1.2.1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości wzmocnienia kompetencji społeczno - zawodowych w ramach utworzonych ośrodków wsparcia	1.liczba utworzonych WTZ	NGO, Powiat, PCPR OPS, PUP, Gminy, Podmioty ekonomii społecznej,
2.liczba uczestników WTZ				
3.liczba utworzonych ŚDS				
4.liczba uczestników ŚDS				
5.liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej				
6.liczba osób uczestniczących w podmiotach ekonomii społecznej				
7.liczba projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych				
8.liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w tych projektach				
1.2.2 Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnościami		1.liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne,	

				jednostki oświatowe
	1.3 Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji	1.3.1 Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	1. liczba osób, które uzyskały dofinansowanie do czesnego i kosztów kształcenia w ramach programu Aktywny Samorząd	Powiat, PCPR
		1.3.2 Ułatwienie edukacji osobom niepełnosprawnym w warunkach dostosowanych do ich potrzeb	1. liczba szkół specjalnych, specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych i klas integracyjnych 2. liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją w szkołach specjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i klasach integracyjnych	Powiat, Gminy
	1.4 Podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im ulg i uprawnień	1.4.1. Opracowanie, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących działań i programów na rzecz osób niepełnosprawnych	1. Liczba opracowanych informacji, materiałów i publikacji	Powiat, jednostki organizacyjne, PCPR, NGO
		1.4.2. zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w postaci bezpłatnego poradnictwa prawnego	1.liczba punktów w których udzielana jest bezpłatna pomoc prawna	Powiat, NGO
	1.6. kierowanie pomocy z zakresu polityki społecznej do osób niepełnosprawnych, starszych i ich rodzin	1.6.1 podejmowanie działań i przystępowanie do programów pomocowych z funduszy celowych w tym w sytuacjach kryzysowych	1.liczba programów do których przystąpił Powiat/jednostki organizacyjne 2.liczba osób objętych pomocą w ramach realizowanych programów	Powiat, PCPR, NGO, Gminy
		1.6.2 Podejmowanie działań odciążających rodziny opiekujące się osobami niepełnosprawnymi	1.liczba ośrodków zapewniających opiekę wytchnieniową 2.liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej 3.liczba dziennych ośrodków wsparcia dla osób starszych niepełnosprawnych 4.liczba osób starszych niepełnosprawnych uczęszczających do ośrodków wsparcia	Powiat, PCPR, NGO, Gminy
	1.7 wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez współpracę z organizacjami	1.7.1 zlecenie zadań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym organizacjom pozarządowym	1. liczba zleconych zadań	Powiat, PCPR, NGO, Gminy
			2.liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą w ramach zadań zleczanych	
			3.liczba wolontariuszy	

	pozarządowymi i rozwój wolontariatu		4.liczba Centrów Wolontariatu	
2.Aktywizacja zawodowa oraz promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych	2.1 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.	2.1.1 dofinansowywanie zatrudniania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy,	1.Liczba osób i wysokość środków wydatkowanych na dofinansowywanie zatrudniania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.	PUP
		2.1.2 wsparcie – w formie dotacji – osób niepełnosprawnych w uruchamianiu własnej działalności gospodarczej,	1. Ilość udzielonych dotacji osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej i ich wysokość,	
		2.1.3 organizowanie szkoleń w celu przygotowania osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej	1. Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń przygotowujących osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy, rozpoczęcia działalności gospodarczej	
		2.1.4 tworzenie możliwości przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem specyfiki lokalnego rynku pracy,	1. Liczba uczestników szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych,	
		2.1.5 organizowanie i finansowanie staży dla osób niepełnosprawnych.	1. Liczba zorganizowanych i sfinansowanych staży dla osób niepełnosprawnych.	
	2.2 Inicjowanie/wspieranie działań promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	2.2.1 opracowanie ulotek informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych przez PUP, w tym o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych na rzecz osób niepełnosprawnych,	1.Liczba rozkolportowanych ulotek informacyjnych,	PUP

		2.2.2 promocja działań PUP w lokalnych mediach, w tym działań na rzecz osób niepełnosprawnych,	2. Liczba promujących działania PUP z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	
		2.2.3 organizowanie działań promujących wśród pracodawców zatrudnianie osób niepełnosprawnych, informowanie o korzyściach z zatrudniania osób niepełnosprawnych	3. Liczba zorganizowanych działań.	

Źródło: opracowanie własne

Rozdział V. Finansowanie Programu

Zadania realizowane w Programie finansowane są głównie z następujących źródeł:

1. środki własne Powiatu,
2. środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
3. środki funduszy celowych (np. Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy),
4. dotacje z budżetu państwa,
5. środki własne gmin,
6. środki pomocowe funduszy Unii Europejskiej.

Zakres realizacji Programu uzależniony jest od wysokości środków finansowych ustalanych w planach finansowych jednostek na dany rok, a także od środków finansowych otrzymywanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wysokość środków finansowych pochodzących z PFRON przyznawana jest według algorytmu. Algorytm ten uwzględnia w szczególności liczbę mieszkańców, liczbę osób niepełnosprawnych, liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych i osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i liczbę uczestników funkcjonujących warsztatów terapii zajęciowej w Powiecie.

Ponadto samorząd powiatowy może otrzymać środki z poszczególnych Funduszy celowych na realizację programów, a także środki finansowe z Unii Europejskiej w związku z realizacją projektu w obszarze rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Rozdział VI. Monitoring i ewaluacja Programu

Aby zapewnić realizację Programu, koniecznym jest badanie postępów i efektów podejmowanych zadań. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem o charakterze średnio lub długo okresowym, w związku z czym na etapie jego realizacji mogą wystąpić pewne trudności, które nie były przewidziane na etapie jego budowania. Zdarza się również że czynniki zewnętrzne, płynące z otoczenia uległy zmianie, co może powodować zakłócenia w realizacji Programu. Występowanie czynników ryzyka jest jedną z istotnych przyczyn wpływających na nieosiągnięcie zakładanych celów. Dlatego konstruując Program należy na każdym etapie jego realizacji brać je pod uwagę i odpowiednio reagować na niedopasowania wewnętrzne i zewnętrzne, zakłócające osiągnięcie spodziewanych rezultatów. Program ma charakter otwarty i w każdym czasie – jeśli znajdzie taka potrzeba- może być uzupełniany i zmieniany.

W związku z powyższym co roku będzie prowadzony monitoring, którego celem jest bieżące badanie czy realizacja Programu przebiega we właściwy sposób oraz czy nie występują zakłócenia zmniejszające szansę osiągnięcia zakładanych rezultatów. Zakres badania monitoringowego obejmuje zespół mierników opisanych w Programie (tabela 48). Uzyskana informacja pozwoli na podjęcie decyzji o konieczności wprowadzenia ewentualnych korekt lub modyfikacji. Ponadto po zakończeniu realizacji Programu zostanie przeprowadzona przez PCPR i PUP ewaluacja podsumowująca całość rezultatów osiągniętych w latach 2021-2024. Pozwoli to na ocenę skutków podjętych działań oraz wskaże kierunek działań w kolejnym programie.

Spis tabel

Tabela 1 Ludność zamieszkująca na terenie Powiatu Wadowickiego w rozbiu na poszczególne gminy	6
Tabela 2 Ilość mieszkańców 65+ w stosunku do ogółu mieszkańców Powiatu Wadowickiego w podziale na poszczególne Gminy	7
Tabela 3 Struktura przyrostu osób starszych zamieszkujących na terenie Powiatu Wadowickiego w latach 2018 i 2019 w stosunku do 2017	8
Tabela 4 Liczba osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	9
Tabela 5 Liczba osób niepełnosprawnych według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017-2019. źródło : opracowanie własne na podstawie danych pzo.....	11
Tabela 6 Liczba osób niepełnosprawnych według przyczyn niepełnosprawności w latach 2017-2019 według najczęściej występującego schorzenia (w układzie tabelarycznym w pierwszej kolejności sugerowano się 2019 rokiem).....	13
Tabela 7 Struktura wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności z uwagi na cel w przypadku wniosków składanych przez osoby powyżej 16-tego roku życia w latach 2017-2019	14
Tabela 8 Liczba osób niepełnosprawnych powyżej 16-tego roku życia według podziału na płeć, obszar i wiek w latach 2017-2019.....	14
Tabela 9 Liczba osób niepełnosprawnych do 16 -tego roku życia według podziału na płeć, obszar i wiek w latach 2017-2019.....	15
Tabela 10 Ilość wniosków zrealizowanych o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2017-2019	16
Tabela 11 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na obszar zamieszkania	16
Tabela 12 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na osoby dorosłe i dzieci	17
Tabela 13 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na wiek osób dorosłych (dane za 2019 rok).....	17
Tabela 14 Zaopatrzenie w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne w latach 2017 – 2019 wg najczęściej wnioskowanych sprzętów	18
Tabela 15 Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość złożonych wniosków w latach 2017-2019.....	19
Tabela 16 Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w latach 2017-2019	19
Tabela 17 Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w latach 2017-2019 w podziale na obszar zamieszkiwania wnioskodawcy	19
Tabela 18 Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w latach 2017-2019 w podziale na osoby dorosłe i dzieci.....	20
Tabela 19 Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne – ilość wniosków zrealizowanych w podziale na wiek osób dorosłych (dane za 2019 rok)	20
Tabela 20 Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego - liczba złożonych wniosków i liczba zrealizowanych wniosków w latach 2017-2019	21
Tabela 21 Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego - liczba zrealizowanych wniosków w latach 2017-2019 w podziale na osoby dorosłe i dzieci oraz na obszar zamieszkiwania	21

Tabela 22 Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – wnioski złożone ogółem w latach 2017-2019.....	21
Tabela 23 Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – wnioski zrealizowane w latach 2017-2019.....	22
Tabela 24 Dofinansowanie do zadań z zakresu sportu kultury, rekreacji i turystyki w latach 2017-2019.....	23
Tabela 25 Dofinansowanie zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w latach 2017-2019.....	24
Tabela 26 Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej działających na terenie Powiatu Wadowickiego.....	26
Tabela 27 Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy działających na terenie Powiatu Wadowickiego.....	27
Tabela 28. Wykaz gminnych ośrodków wsparcia prowadzonych przez Gminy i NGO.....	27
Tabela 29 Wykaz innych podmiotów działających na terenie Powiatu Wadowickiego udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym w tym działań edukacyjnych (opracowanie własne na podstawie danych ze stron internetowych).....	28
Tabela 30. Instrumenty i usługi adresowane do osób niepełnosprawnych oraz do ich pracodawców.	33
Tabela 31 Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach w latach 2017-2019.....	34
Tabela 32 Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy ogółem zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach w latach 2017-2019.....	34
Tabela 33 Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych ze względu na miejsce zamieszkania w latach 2017-2019.....	34
Tabela 34 Liczba niepełnosprawnych osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu ze względu na miejsce zamieszkania w latach 2017-2019.....	34
Tabela 35 Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych według poziomu wykształcenia w latach 2017-2019.....	35
Tabela 36 Liczba poszukujących pracy osób niepełnosprawnych, niepozostających w zatrudnieniu według poziomu wykształcenia w latach 2017-2019.....	35
Tabela 37 Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych według stażu pracy w latach 2017-2019.....	35
Tabela 38 Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu według stażu pracy w latach 2017-2019.....	36
Tabela 39 Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych według stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 roku.....	36
Tabela 40 Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy w wadowicach według rodzaju niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	37
Tabela 41 Liczba niepełnosprawnych osób poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy w wadowicach według rodzaju niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	38
Tabela 42 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych zgłoszone przez pracodawców w latach 2017-2019.....	39
Tabela 43 Osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji powiatowego urzędu pracy w 2017 r.	39
Tabela 44 Osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji powiatowego urzędu pracy w 2018 r.	40
Tabela 45 Osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji powiatowego urzędu pPracy w 2019 r.....	40
Tabela 46 Analiza SWOT z zakresu rehabilitacji społecznej.....	42
Tabela 47 Analiza SWOT w zakresie rehabilitacji zawodowej.....	43

Tabela 48 Cele strategiczne, operacyjne i działania przyjęte w powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wadowickim na lata 2021-2024	46
---	----